

Влада на Република Северна Македонија

Скопје, 2 јули 2024 година
Бр. 41-5632/3

До
Претседателот на Собранието
на Република Северна Македонија
Скопје

Врз основа на членот 91 алинеја 2 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 139 и 144 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, Владата на Република Северна Македонија Ви поднесува Предлог на закон за изменување на Законот за здравствената заштита, што го утврди на седницата, одржана на 2 јули 2024 година.

За претставник на Владата на Република Северна Македонија во Собранието е определен д-р Арбен Таравари, министер за здравство, а за повереник Стојанчо Стојковски, државен советник во Министерството за здравство.

Претседател на Владата
на Република Северна Македонија
проф. д-р Христијан Мицкоски

Подготвил: м-р Љубомир Кужоски, советник
Проверил: Катерина Јаневска/Никола Пасков, рак. на одделение
Контролирал: м-р Стојанчо Радичевски/Letmira Muliqi, пом. рак. на сектор
Согласен: Снежана М. Пендовска, државен советник
Зоран Бриарчевски, раководител на сектор
Одобрил: Игор Јанушев, генерален секретар на Владата

ПРЕДЛАГАЧ: Владата на Република Северна
Македонија

ПРЕТСТАВНИК: д-р Арбен Таравари, министер за
здравство

ПОВЕРЕНИК: Стојанчо Стојковски, државен
советник во Министерство за
здравство

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
за изменување на Законот за здравствената заштита

Скопје, јули 2024 година

ВОВЕД

I. ОЦЕНКА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21, 122/21, 178/21, 150/22, 236/22, 199/23, 236/23, 263/23, 30/24 и 74/24) се уредуваат прашањата кои се однесуваат на системот и организацијата на здравствената заштита и вршењето на здравствената дејност, загарантираните права и утврдените потреби и интереси на државата во обезбедувањето на здравствената заштита, здравствените установи, вработувањето, правата и должностите, одговорноста, евалуацијата, престанокот на вработувањето, заштитата и одлучувањето за правата и обврските на здравствените работници и здравствените соработници, квалитетот и сигурноста во здравствената дејност, коморите и стручните здруженија, рекламирањето и огласувањето на здравствената дејност, вршењето на здравствена дејност во вонредни услови и надзорот над вршењето на здравствената дејност.

Со Законот е уредено и раководењето со јавните здравствени установи. Согласно член 104 став (1), раководниот орган на јавната здравствена установа, односно директор, го организира и раководи процесот на трудот, го води работењето на јавната здравствена установа, самостојно донесува одлуки во рамките на своите надлежности, ја претставува и застапува јавната здравствена установа спрема трети лица и е одговорен за законитоста на работењето на јавната здравствена установа и за обврските што се преземаат во правниот промет.

Со член 105 е направен исклучок од ова законско решение, така што во одредени видови јавни здравствени установи се именуваат двајца директори: здравствен дом со над 1.000 вработени, универзитетски клинички центар, универзитетска клиника, клиничка болница, универзитетски институт и институт. Тоа се позициите на организациски директор и медицински директор, кои се одговорни за работењето на јавната здравствена установа и за обврските што се преземаат во правниот промет во согласност со надлежностите утврдени со овој или друг закон, подзаконските прописи и менаџерскиот договор.

Согласно овие законски одредби, во здравствениот систем на Република Северна Македонија актуелно постојат вкупно 40 јавни здравствени установи во кои се именуваат двајца директори: еден здравствен дом, три клинички болници, четири институти, два универзитетски институти, 29 универзитетски клиници и еден универзитетски клинички центар.

Тоа се следните јавни здравствени установи:

1. Здравствен дом - Скопје	7. Институт за медицина на трудот на Република Македонија - Скопје
2. Клиничка болница - Битола	8. Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија - Скопје
3. Клиничка болница - Штип	9. Универзитетски институт за радиологија - Скопје
4. Клиничка болница - Тетово	10. Универзитетски институт за клиничка биохемија - Скопје
5. Институт за трансфузиона медицина на Република Македонија - Скопје	
6. Институт за белодробни заболувања и туберкулоза - Скопје	

11. Универзитетска клиника за радиотерапија и онкологија	27. Универзитетска клиника за торакална и васкуларна хирургија
12. Универзитетска клиника за кардиологија	28. Универзитетска клиника за пластична и реконструктивна хирургија
13. Универзитетска клиника за нефрологија	29. Универзитетска клиника за детска хирургија
14. Универзитетска клиника за гастроентерохепатологија	30. Универзитетска клиника за уво, нос и грло
15. Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија	31. Универзитетска клиника за очни болести
16. Универзитетска клиника за ендокринологија, дијабетес и метаболички нарушувања	32. Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство
17. Универзитетска клиника за ревматологија	33. Универзитетска клиника за психијатрија
18. Универзитетска клиника за хематологија	34. Универзитетска клиника за државна кардиохирургија
19. Универзитетска клиника за токсикологија	35. Универзитетска клиника за хирургија на лице, вилицы и врат - максилофацијална хирургија - Академик Илија Васков - Скопје
20. Универзитетска клиника за детски болести	36. Универзитетска клиника за трауматологија, ортопедски болести, анестезија, реанимација и интензивно лекување и ургентен центар
21. Универзитетска клиника за инфективни болести и фебрилни состојби	37. Универзитетска клиника за белодробни заболувања кај децата КОЗЛЕ
22. Универзитетска клиника за дерматологија	38. Универзитетска клиника за физикална медицина и рехабилитација
23. Универзитетска клиника за неврологија	39. Универзитетска клиника за хируршки болести „Св. Наум Охридски“
24. Универзитетска клиника за урологија	40. Универзитетски стоматолошки клинички центар „Свети Пантелејмон“
25. Универзитетска клиника за неврохирургија	
26. Универзитетска клиника за дигестивна хирургија	

Ваквата поставеност на раководењето на јавните здравствени установи за прв пат е воведена со Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 3/07, според кој работоводниот орган во јавните здравствени установи, односно директор, е составен од две лица, кои се подеднакво одговорни за работењето на установата и за обврските што се преземаат во правниот промет. Ова законско решение важеше и се применуваше за сите јавни здравствени установи, на сите нивоа на здравствена заштита.

Од примената на ова решение во практика произлезе потребата од измена на тогашниот закон, така што со Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 88/10 е воведен институтот директор на јавна здравствена установа кој се состои од две лица, кои се подеднакво одговорни за работењето на јавната здравствена установа и за обврските кои што се преземаат во правниот промет, само за одредени видови јавни здравствени установи. Со овој закон, ова решение е воведено за следните видови јавни

здравствени установи: здравствен дом со над 1.000 вработени, универзитетски клинички центар, универзитетска клиника, клиничка болница и институт.

За разлика од претходното законско решение од 2007 година кое важеше за сите јавни здравствени установи, со законските измени од 2010 година рабоводниот орган, односно директорот, продолжи да биде составен од две лица кои се подеднакво одговорни за работењето на установата и за обврските што се преземаат во правниот промет, но само во овие повисоки видови јавни здравствени установи. Законот за здравствената заштита, во кој беше содржано ова законско решение, престана да важи со денот на влегувањето во сила на новиот Закон за здравствената заштита, од 6 април 2012 година.

Со новиот Закон за здравствената заштита, објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, е задржана истата определба, која е во сила: еден директор за сите јавни здравствени установи, а двајца директори и тоа организациски директор и медицински директор за истите горенаведени повисоки видови јавни здравствени установи. Во овие установи се именуваат двајца директори и тоа организациски директор и медицински директор, кои се одговорни за работењето на јавната здравствена установа и за обврските што се преземаат во правниот промет во согласност со надлежностите утврдени со овој или друг закон, подзаконските прописи и менаџерскиот договор. Со истиот закон беа воведени и самостојни надлежности и одговорности на медицинскиот и на организацискиот директор, како и нивни заеднички надлежности и одговорности.

Денес, Законот за здравствената заштита се применува во целина со сите изменувања и дополнувања, во кои не се утврдени поинакви законски одредби во однос на поставеноста, правната положба и надлежностите на двајца директори во наведените видови јавни здравствени установи поставени во основниот текст на Законот од 2012 година.

Досегашното искуство во примената покажа низа слабости во јавните здравствени установи во кои беа именувани двајца директори.

Постоењето на две раководни позиции создаде нејаснотии околу распределбата на одговорностите и надлежностите, што во некои установи доведе до административни проблеми, усложнување на процесите на донесување на одлуките, отежнато спроведување или неспроведување на одлуките, конфликт на професионалните интереси и несоработка, при што усложнувањето и забавувањето на ефикасноста во организирањето и раководењето на работниот процес се покажува како особено штетно во ситуациите каде што е потребна брза реакција.

Во некои установи, заради несоработка на лицата именувани за директори се јавуваа практични проблеми за реализација на акти и постапки за кои се бара согласност на двете лица, односно особено за актите и постапките кои произлегуваат од примената на нивните законски определени заеднички надлежности и одговорности. Постапките се пролонгираат до донесување одлуки од управните одбори, што неповолно се одразува на организацијата на работата, меѓучовечките односи и сите функции и аспекти на тековното работење на установите. Од друга страна, одредени појави на партизираност и политички влијанија, особено преку позициите на организациските директори, во одредени установи ја наруши објективноста и ефективностa во раководењето.

Кај некои установи, постоењето на двајца директори (органizaциски и медицински), во услови на ваква дисфункционалност во раководењето, се одрази и во намалување на влијанието на лекарите и другите здравствени работници во донесувањето на одлуките од значење за тековното работење на установата, што последователно влијаеше и на квалитетот на здравствените услуги и здравствената заштита во целина.

Ваквото законско решение за двајца директори дополнително финансиски ја оптоварува работата на установите. Директорот на јавна здравствена установа има право на плата утврдена во Колективниот договор за здравствената дејност. Износот на платата се пресметува врз основа на коефициентот помножен со вредноста на најниската плата за пресметка и исплата на плата утврден со Спогодбата за утврдување на најниската плата за најнизок степен на сложеност и за начинот на пресметување и исплата на платите во здравствената дејност, потпишана од Самостојниот синдикат за здравство, фармација и социјална заштита и министерот за здравство.

Просечно платата за овие лица, согласно колективниот договор, во зависност од работниот стаж изнесува од околу 64 000 до 75 000 денари во нето, односно од 98 000 до 113 000 денари во бруто. Покрај тоа, се зголемија и трошоците на установите за користење телефони, службени возила, службени патувања, канцелариски трошоци, административно-технички услуги.

Во практиката се случуваше, по завршувањето на мандатот, покрај тоа што овие лица конкурирале на јавен конкурс за вработување на работно место директор, истите да остануваат да работат во установите, без оглед дали има потреба од тој профил на кадар, со што се зголемува и бројот на вработените. Ова особено беше изразено во периодот по донесување на Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 88/2010, кога сите лица на кои им престана мандатот по сила на закон, а кои побараа, беа вработени во јавните здравствени установи.

Според тоа, практиката на примената на ова законско решение покажа дека тоа доведе до следните клучни недостатоци во системот и организацијата на здравствената заштита во повисоките видови јавни здравствени установи, како директни причини за предлагање за донесување на овој закон:

- системска дисфункционалност во организирањето и раководењето на работниот процес, усложнување на процесите на донесување на одлуките и забавување на ефикасноста на раководењето, што негативно се одразува на организацијата на работата, ги нарушува оперативните процеси и ги отежнува сите функции и аспекти на тековното работење на установите;
- зголемени трошоци поврзани со работата на организациските директори наспроти зголемувањето на долговите кај одредени установи, што негативно влијае на буџетите и финансиската стабилност на установите, а со тоа и зголемување на финансискиот товар врз здравствениот систем во целина.

Поради горенаведеното, се предлага донесување на овој закон за изменување на Законот за здравствената заштита.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Целта на измените во Законот за здравствената заштита е:

- да се воспостави поефикасно и поефективно организирање и раководење на работата во установите со организациска поставеност во која има двајца директори како раководен орган и да се намалат трошоците поврзани со платите и другите трошоци за нивно работење во јавните здравствени установи: здравствен дом со над 1.000 вработени, универзитетски клинички центар, универзитетска клиника, клиничка болница, универзитетски институт и институт.

Предлогот на закон за изменување на Законот за здравствената заштита се заснова на истите начела на кои се заснова и Законот за здравствената заштита.

Во Предлогот на закон е содржано следното основно решение:

- укинување на решението двајца директори да бидат именувани во здравствен дом со над 1.000 вработени, универзитетски клинички центар, универзитетска клиника, клиничка болница, универзитетски институт и институт.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предлогот на закон не предизвикува фискални импликации по Буџетот на Република Северна Македонија.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Со спроведувањето на одредбите на Предлогот на закон не е потребно обезбедување на финансиски средства, ниту има дополнителни материјални обврски за одделни субјекти, односно ќе се намалат трошоците поврзани со платите и другите трошоци во јавните здравствени установи: здравствен дом со над 1.000 вработени, универзитетски клинички центар, универзитетска клиника, клиничка болница, универзитетски институт и институт во кои се именуваат двајца директори.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНАТА ЗАШТИТА

Член 1

Во Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21, 122/21, 178/21, 150/22, 236/22, 199/23, 236/23, 263/23, 30/24 и 74/24), во член 39-а во ставовите (2) и (11) зборовите „Медицинскиот директор“ се заменуваат со зборот „Директорот“.

Член 2

Во член 39-в став (1) во точката 2) зборовите „медицинскиот директор“ се заменуваат со зборот „директорот“.

Член 3

Во член 39-е во ставот (4) по зборот „директорот“ запирката и зборовите „односно директорите“ се бришат.

Член 4

Во член 91-а во ставот (1) по зборот „директорот“ запирката и зборовите „односно директорите“ се бришат.

Член 5

Во член 92-б во ставот (2) по зборот „Директорот“ запирката се брише, зборовите „односно директорите на јавната здравствена установа се должни“ се заменуваат со зборовите „на јавната здравствена установа е должен“, а зборот „користат“ се заменува со зборот „користи“.

Член 6

Во членот 92-в во ставот (1) зборовите „Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни да овозможат“ се заменуваат со зборовите „Директорот на јавната здравствена установа е должен да овозможи“.

Во ставот (3) зборовите „Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни да ја одржуваат“ се заменуваат со зборовите „Директорот на јавната здравствена установа е должен да ја одржува“.

Во ставот (4) зборовите „Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни медицинската опрема која е неисправна да ја доведат“ се заменуваат со зборовите „Директорот на јавната здравствена установа е должен медицинската опрема која е неисправна да ја доведе“.

Во ставот (5) зборовите „Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни да достават“ се заменуваат со зборовите „Директорот на јавната здравствена установа е должен да достави“.

Во ставот (6) зборовите „Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни да обезбедат“ се заменуваат со зборовите „Директорот на јавната здравствена установа е должен да обезбеди“.

Член 7

Насловот на членот 105 и членот 105 се бришат.

Член 8

Насловот на членот 109 и членот 109 се бришат.

Член 9

Во член 164 во ставот (1) по зборот „директорите“ запирката и зборовите „односно надлежниот директор“ се бришат.

Во ставот (3) зборовите „директорите, односно“ се бришат.

Член 10

Во член 179-б во ставот (3) зборовите „директорите на јавната здравствена установа во која е вработен докторот на медицина, докторот на стоматологија или фармацевтот на терцијарно ниво се должни да ги обезбедат“ се заменуваат со зборовите „директорот на јавната здравствена установа во која е вработен докторот на медицина, докторот на стоматологија или фармацевтот на терцијарно ниво е должен да ги обезбеди“.

Член 11

Во член 193-а во ставот (1) по зборот „директорот“ запирката и зборовите „односно директорите“ се бришат.

Во ставот (4) по зборот „директорот“ запирката и зборовите „односно директорите“ се бришат.

Во ставот (6) по зборот „Директорот“ запирката се брише, а зборовите „односно директорите на јавната здравствена установа се должни да му одговорат“ се заменуваат со зборовите „на јавната здравствена установа е должен да му одговори“.

Во ставот (7) по зборот „директорот“ запирката се брише, а зборовите „односно директорите на јавната здравствена установа ќе ги преземат“ се заменуваат со зборовите „на јавната здравствена установа ќе ги преземе“.

Член 12

Во член 219 во ставот (3) по зборот „директорот“ запирката и зборовите „односно директорите“ се бришат.

Член 13

Во член 222 во ставот (10) по зборот „директорот“ запирката и зборовите „односно директорите“ се бришат.

Член 14

Во член 226-а во ставот (5) зборовите „во која има еден директор, односно до организацискиот директор во јавната здравствена установа во која има двајца директори“ се бришат.

Член 15

Во член 239-б во ставот (1) зборовите „Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се одговорни“ се заменуваат со зборовите „Директорот на јавната здравствена установа е одговорен“.

Во ставот (2) зборовите „Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни да организираат и обезбедат“ се заменуваат со зборовите „Директорот на јавната здравствена установа е должен да организира и обезбеди“.

Во ставот (3) зборовите „Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се одговорни“ се заменуваат со зборовите „Директорот на јавната здравствена установа е одговорен“.

Член 16

Во член 312 во ставовите (7) и (8) зборовите „медицинскиот директор“ се заменуваат со зборот „директорот“.

Член 17

Во член 313-а став (1) во точката 2) зборовите „медицинскиот директор“ се заменуваат со зборот „директорот“.

Во став (3) во точката 20) запирката и зборовите „односно директорите на јавната здравствена установа не организираат и не обезбедуваат“ се заменуваат со зборовите „на јавната здравствена установа не организира и не обезбеди“.

Член 18

Постојните јавни здравствени установи здравствен дом со над 1.000 вработени, универзитетски клинички центар, универзитетска клиника, клиничка болница, универзитетски институт и институт, ќе ги усогласат статутите, актите за систематизација на работните места и своето работење со одредбите од овој закон во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 19

Мандатот на постојните организациски директори на јавните здравствени установи здравствен дом со над 1.000 вработени, универзитетски клинички центар, универзитетска клиника, клиничка болница, универзитетски институт и институт и вршителите на должноста организациски директор на овие јавни здравствени установи, именувани до денот на влегувањето во сила на овој закон, престанува со денот на влегувањето во сила на овој закон.

Во постојните јавни здравствени установи здравствен дом со над 1.000 вработени, универзитетски клинички центар, универзитетска клиника, клиничка болница, универзитетски институт и институт, ќе се именува директор согласно член 104 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21, 122/21, 178/21, 150/22, 236/22, 199/23, 236/23, 263/23, 30/24 и 74/24), во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Постојните медицински директори на јавните здравствени установи здравствен дом со над 1.000 вработени, универзитетски клинички центар, универзитетска клиника, клиничка болница, универзитетски институт и институт и вршителите на должноста медицински директор на овие јавни здравствени установи, именувани до денот на влегувањето во сила на овој закон, продолжуваат да ја вршат должноста како директор, односно вршител на должноста директор, согласно член 104 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21, 122/21, 178/21, 150/22, 236/22, 199/23, 236/23, 263/23, 30/24 и 74/24), до именувањето на директор согласно став 2 на овој член.

Член 20

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Северна Македонија да утврди пречистен текст на Законот за здравствената заштита.

Член 21

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ

Со членовите 1, 2, 3, 4, 5 и 6 од Предлогот на закон се уредуваат надлежностите на директорот на јавната здравствена установа, а заради усогласување на законските одредби со решението предложено во членот 7 од овој Предлог на закон.

Со членот 7 се брише насловот пред членот и членот 105 од Законот, со кој беше уредено во кои установи се именуваат две лица за директор, условите кои треба да ги исполнуваат и нивните надлежности.

Со членот 8 се брише насловот пред членот и членот 109, со кој беше уредено потпишувањето на документите и решавањето на спорните ситуации во случај на нивно несогласување.

Со членовите 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 и 17 се врши усогласување со решението предложено во членот 7.

Со членот 18 се уредуваат роковите за усогласување на работата на постојните јавни здравствени установи со одредбите од Законот, односно рокот за усогласување на статутите на јавните здравствени установи здравствен дом со над 1.000 вработени, универзитетски клинички центар, универзитетска клиника, клиничка болница, универзитетски институт и институт со одредбите на овој закон и усогласувањето на статутите и актите за систематизација на работните места со одредбите од овој закон.

Со членот 19 се уредува рокот за престанок на мандатот на постојните организациски директори и вршителите на должноста организациски директор на јавните здравствени установи здравствен дом со над 1.000 вработени, универзитетски клинички центар, универзитетска клиника, клиничка болница, универзитетски институт и институт именувани на конкурс до денот на влегувањето во сила на овој закон и се уредува преодниот режим за постојните медицински директори на овие јавни здравствени установи.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Со овој Предлог на закон се предлага изменување на постојни решенија кои се содржани во одредбите од Законот, истите се меѓусебно поврзани и се однесуваат на иста правна работа.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со овие измени во Законот за здравствената заштита, во сите видови јавни здравствени установи ќе се именува едно лице за директор, кое ќе го организира и раководи процесот на работењето на јавната здравствена установа, самостојно ќе донесува одлуки и ќе биде одговорно за законитоста на работењето на установата.

Укинувањето на законското решение за двајца директори и создавањето законска основа раководењето со јавните здравствени установи да биде од еден директор како раководен орган, со веќе утврдените законски надлежности, се очекува да обезбеди повеќе придобивки за унапредување на работата, организациската поставеност и функционирањето на јавните здравствени установи:

- поедноставување на процесите на одлучување и зголемена ефикасност во раководењето: ќе се намали сложеноста на раководната структура, ќе се обезбеди поефикасно организирање и раководење, што ќе го забрза процесот на донесување одлуки, ќе се создаде подобра ефикасност во

работата преку појасни и побрзи комуникациски односи и одговорност и поедноставување на административните процедури;

- финансиски заштеди: намалување на трошоците за плати и другите поврзани трошоци и административни расходи, што би овозможило пренасочување на овие средства кон подобрување на здравствените услуги и инфраструктурата;
- поголема транспарентност и отчетност: поедноставената структура на раководење, односно самото намалување на бројот на раководни позиции и административни процеси, води до поголема транспарентност во донесувањето на одлуките, поголема отчетност и поголема видливост на процесите, намалување на можностите за злоупотреби на службената положба и зголемување на одговорноста во раководењето;
- зголемена флексибилност и адаптивност: поефикасната организациска структура овозможува побрзо и пофлексибилно реагирање на промените во работната средина и здравствените предизвици, како што се епидемии или други итни случаи, така што здравствените установи да бидат пофлексибилни и побрзо да се адаптираат на промените и потребите;
- подобрена автономија и мотивација на здравствениот персонал: со намалување на раководната структура со посебни и заеднички надлежности во рамките на работните процеси, вработените, а особено лекарите и другите здравствени работници, ќе имаат поголема автономија и слобода во донесувањето одлуки поврзани со здравствената заштита и поголема флексибилност во работата воопшто, што може да ја подобри мотивацијата и задоволството од работата;
- подобрување на квалитетот на здравствените услуги: укинувањето на административните позиции на двајца директори, особено на позицијата организациски директор, може да овозможи поголем фокус на медицинските аспекти на организирањето и раководењето со здравствените установи, со што здравствените работници би имале поголема улога во донесувањето на одлуките, што следствено влијае на постигнувањето повисок квалитет на здравствените услуги и подобро задоволство на пациентите.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИТЕ
ОД ЗАКОНОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНАТА ЗАШТИТА
КОИ СЕ МЕНУВААТ

„Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14,
43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и 20/19 и „Службен
весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21,
122/21, 178/21, 150/22, 236/22, 199/23, 236/23, 263/23, 30/24 и 74/24)

Упатување на пациенти

Член 39-а

(1) Избраниот лекар е должен да ги упатува пациентите на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита за специјалистичко-консултативните услуги преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции.

(2) Медицинскиот директор на здравствената установа во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита е должен да определи календар на активности однапред, најрано до десетиот ден во тековниот месец за следниот месец за секој здравствен работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги во здравствената установа (во натамошниот текст: календар на активности) и календар на слободни термини за користење на медицинската опрема со која здравствената установа дава специјалистичко-консултативни услуги.

(3) Календарот на активности од став (2) на овој член содржи термини за сите активности кои здравствениот работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги ги извршува во текот на работното време, а особено за:

- одржување на состанок на стручен колегиум,
- вршење на прегледи во специјалистичко-консултативна амбуланта,
- давање на специјалистичко-консултативни услуги со користење на медицинска опрема,
- вршење на контролни прегледи,
- давање на услуги поврзани со вршење на болничка здравствена дејност,
- вршење на хируршки интервенции,
- вршење на конзилијарен преглед,
- дежурство, и
- учество во настава.

(4) Заради обезбедување на календарот од ставот (2) на овој член, здравствените работници кои даваат услуги во здравствените установи во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита се должни да определат календар на активности однапред, најрано до петтиот ден во тековниот месец за следниот месец и да го достават до директорот на здравствената установа.

(5) Здравствениот работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги во здравствените установи во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита е должен да ги упатува пациентите што тој ги прегледал, односно врз кои извршил интервенција на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита за дополнителни специјалистичко-консултативни услуги преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции заради дијагностика и лекување на болестите и повредите и рехабилитација, заради што издава интерспецијалистички упат, специјалистичко-супспецијалистички упат, упат за радиодијагностика и упат за лабораториски услуги.

(6) Здравствениот работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги во здравствените установи во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита е должен да ги упатува пациентите што тој ги прегледал, односно врз кои извршил интервенција за контролна специјалистичко-консултативна услуга преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции, заради што издава контролен упат.

(7) Здравствениот работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги во здравствените установи во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита е должен да ги упатува пациентите што тој ги прегледал, односно врз кои извршил интервенција на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита за болничко лекување во установата во која работи или за вршење на хируршка интервенција која тој ја извршува, заради што издава болнички упат и/или болнички упат за хируршки интервенции.

(8) Времетраењето на прегледите во специјалистичко-консултативните амбуланти и на давањето на специјалистичко-консултативни услуги со користење на медицинска опрема, утврдени врз основа на видот на специјалноста на здравствениот работник кој ја дава специјалистичко-консултативната услуга, видот на медицинска опрема, како и нивото на здравствена дејност кое го врши здравствената установа, го утврдува министерот за здравство, по добиено мислење од Лекарската комора, односно од Стоматолошката комора.

(9) Здравствениот работник кој врши хируршки интервенции во здравствените установи во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита е должен во календарот на активности од ставот (2) на овој член да определи термини за вршење на елективни хируршки интервенции.

(10) Врз основа на термините за вршење на елективни хируршки интервенции од став (9) од овој член и издадените болнички упати за операции од став (7) на овој член, во електронските листи на закажани прегледи и интервенции се внесува список со распоред на пациенти врз кои треба да биде извршена хируршка интервенција (во натамошниот текст: оперативната програма). Оперативната програма ја одобрува стручниот колегиум на здравствената установа во која се врши хируршката интервенција во тековната недела за наредната недела. Секоја промена на оперативната програма задолжително се внесува во електронската листа на закажани прегледи и интервенции со наведување на причините поради кои е направена промената и за истата здравствената установа е должна да ги извести пациентите веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа од настанувањето на промената.

(11) Медицинскиот директор на здравствената установа од ставот (2) на овој член го определува времетраењето на секоја хируршка интервенција без компликации и со компликации врз основа на меѓународни прифатени стандарди, односно стандарди на професионални медицински здруженија.

(12) Пациентите се должни да го почитуваат терминот закажан преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции и да го откажат прегледот, односно интервенцијата најмалку 24 часа пред закажаниот термин доколку се спречени да дојдат или престанала потребата од специјалистичкоконсултативната услуга за која е закажан терминот. Јавната здравствена установа од пациентот кој повеќе од два пати во текот на еден месец, односно четири пати или повеќе од четири пати во текот на една година го откажал прегледот, односно интервенцијата без да го почитува рокот за откажување, како и од пациент кој воопшто ниту еднаш во текот на месецот, односно во текот на една година не го откажал прегледот, односно интервенцијата, може да побара при првото наредно користење на истата здравствена услуга да учествува со лични средства во висина од 50% од вкупните трошоци на здравствената услуга. Пациентот во овој случај учествува со лични средства во зголемен износ само за првото наредно користење на истата здравствена услуга.

(13) Ако пациентот задоцни на терминот закажан преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции во текот на денот, истиот може да биде примен по завршувањето со сите други закажани термини на крајот од работниот ден.

(14) Ако пациентот не се јави на закажаниот термин преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции во денот кога е закажан, истиот повторно треба да закаже термин преку матичниот лекар.

(15) Доколку уредно закажаниот термин не може да се реализира од која било причина поврзана со здравствената установа, а за истото пациентот не е известен по телефон или со смс порака најмалку три часа пред закажаниот термин, патните трошоци кои пациентот ги имал заради не реализирање на закажаниот термин во висина на билет за автобуски превоз се на товар на здравствената установа во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита во која бил закажан терминот, за што пациентот поднесува барање до директорот на здравствената установа.

(16) Директорот на здравствената установа ги надоместува патните трошоци од ставот (15) на овој член во рок од еден ден од поднесувањето на барањето од пациентот од ставот (15) на овој член и истовремено е должен да побара трошоците од ставот (15) на овој член да бидат надоместени од вработениот во здравствената установа по чија вина дошло до не реализирање на закажаниот термин или по чија вина пациентот не бил известен во рокот од ставот (15) на овој член.

(17) Директорот на јавната здравствена установа е должен да обезбеди секој пациент да биде информиран за неговото право од став (15) на овој член со писмено известување кое се истакнува во влезниот дел на здравствената установа, на лесно видливо и пристапно место, отпечатено на пластифицирана хартија со димензии 100 цм x 50 цм и вграмено во рамка.

(18) Заради непречено функционирање на електронската листа на закажани прегледи и интервенции, директорите на здравствените установи во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита се должни да обезбедат за здравствените установи постојана интернет врска со 99,9% достапност, преку симетрична врска која ќе се употребува само за комуникација со Министерството за здравство и Фондот.

(19) Заради непречено функционирање на електронската листа на закажани прегледи и интервенции, директорите на здравствените установи во која работат матичните лекари се должни да обезбедат за здравствените установи постојана интернет врска со 99,9% достапност, преку асиметрична врска која ќе се употребува само за комуникација со Министерството за здравство и Фондот.

(20) Директорите на здравствените установи во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита и здравствените установи во која работат матичните лекари покрај интернет врските од ставовите (18) и (19) на овој член се должни да обезбедат и резервна постојана интернет врска со 99,9% достапност, преку асиметрична врска која ќе се употребува само за комуникација со Министерството за здравство и Фондот, преку друг оператор или преку ист оператор со различен начин на остварување на врската.

(21) Здравствените установи со операторите од кои обезбедуваат интернет врска склучуваат СЛА договори со кои се уредува особено прашањето за одговорност на операторот во случај да дојде до пречки при функционирањето на интернет врската од ставовите (18), (19) и (20) на овој член.

(22) По донесувањето на подзаконскиот акт од ставот (8) на овој член, Министерството за здравство е должно веднаш да ги објави на веб страницата на Министерството и во „Службен весник на Република Македонија“.

Контрола на упатувањето на пациенти и на електронската листа на закажани прегледи и интервенции за користење на здравствените услуги

Член 39-в

(1) Министерството за здравство врши контрола на електронската листа на закажани прегледи и интервенции, особено во однос на:

1) содржината на податоците што се водат во електронската листа на закажани прегледи и интервенции и начинот на нејзиното водење,

2) роковите за определување на календарот на активности и календар со слободни термини за специјалистичко-консултативни услуги од страна на медицинскиот директор на здравствената установа, односно здравствените работници кои даваат специјалистичкоконсултативни услуги во здравствената установа,

3) бројот на утврдени слободни термини во текот на месецот,

4) почитувањето на терминот закажан преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции од страна на пациентите и од страна на здравствените работници кои даваат специјалистичко-консултативни услуги во здравствената установа,

5) надоместување на патните трошоци кои пациентот ги имал заради не реализирање на закажаниот термин од која било причина поврзана со здравствената установа,

6) обезбеденост за здравствените установи во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита и во здравствените установи во која работат матичните лекари постојана интернет врска со 99,9% достапност, односно резервна постојана врска преку симетрична врска, односно асиметрична врска која ќе се употребува само за комуникација со Министерството за здравство и Фондот, во однос на СЛА договорите склучени со операторите од кои овие здравствени установи обезбедуваат интернет врска,

7) дали здравствениот работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги има определено термини за вршење на елективни хируршки интервенции;

8) дали во електронската листа на закажани прегледи и интервенции е внесена оперативната програма со список со распоред на пациенти врз кои треба да биде извршена елективна хируршка интервенција, како и дали се внесени промените на термините доколку такви настанат и дали се известени пациентите;

9) дали здравствениот работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги издава интереспацијалистички упат, специјалистичко-супспецијалистички упат, упат за радиодијагностика и упат за лабораториски услуги, упат за контролен прегледи, болнички упат и болнички упат за операции;

10) дали прегледите и интервенциите закажани со приоритетен упат се реализираат во период кога нема термини за прегледи и интервенции закажани преку електронската листа на прегледи и интервенции, и

11) дали во електронската листа на прегледи и интервенции е најавено отсуство на здравствениот работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги и/или неисправност на медицинска опрема поради која прегледот, односно интервенцијата со термин закажан преку електронската листа на прегледи и интервенции треба да се откаже и презакаже.

(2) Здравствените установи се должни да обезбедат вршење на контрола на овластените лица од Министерството за здравство, како и да ја стават на увид медицинската документација поврзана со укажаните здравствени услуги на осигурените лица.

Записник од извршена контрола

Член 39-е

(1) За извршената контрола овластеното лице за контрола составува записник на местото на вршење на контролата. Записникот го потпишуваат овластеното лице за контрола и субјектот на контрола и еден примерок од записникот му се предава на субјектот на контролата, а доколку поради обемот и сложеноста на контролата и другите околности не е можно да се состави записник во текот на контролата записникот се составува во службените простории на Министерството за здравство во рок од три дена од денот на контролата со образложение за причините поради што записникот е составен во службените простории на Министерството за здравство.

(2) Записникот го потпишува овластеното лице за контрола кое ја извршило контролата и претставник на субјектот, кој бил присутен при вршењето на контролата.

(3) Во записникот кој се состои од повеќе страници, овластеното лице за контрола и претставникот на субјектот ставаат свој потпис на секоја страница.

(4) Записникот се потпишува и се заверува со печат на субјектот на контрола, потпис на директорот, односно директорите на субјектот на контрола и потпис на претставникот на субјектот на контрола.

(5) Ако субјектот на контролата одбие да го потпише записникот, овластеното лице за контрола ќе ги наведе причините за одбивањето.

(6) Во записникот особено се внесува име и презиме на овластеното лице за контрола и бројот на неговата легитимација, местото, денот и часот кога е извршена контролата, предметот на контролата, присутните лица, застапникот или полномошникот на субјектот на контролата, утврдената фактичка состојба, забелешките, изјавите и другите релевантни факти и околности.

(7) Во случаите кога во записникот од извршената контрола се констатирани неправилности, овластеното лице за контрола во вршењето на контролата заради отстранување на утврдените неправилности има право и обврски на субјектот на контролата:

- да му укаже на утврдените неправилности и да определи рок за нивно отстранување,
- да му нареди да преземе соодветни мерки и активности во рок кој ќе го определи овластеното лице за контрола,
- да поднесе барање за поведување прекршочна постапка или
- да поведе друга соодветна постапка.

(8) Субјектот на контролата е должен во рок од три дена да го извести овластеното лице за контрола дали постапил по наредените мерки од контролата.

(9) По истекот на рокот од став (8) на овој член се врши повторна контрола, во делот на констатирани повреди и неправилности и се изготвува нов записник.

(10) На барање на овластеното лице за контрола, субјектот на контролата треба да обезбеди примероци од контролираната документација, како прилог на записникот.

Раководење со оддел во универзитетски институт, универзитетска клиника и клиника во универзитетски клинички центар

Член 91-а

(1) Со одделот во универзитетски институт, универзитетска клиника и клиника во универзитетски клинички центар раководи раководител на оддел, кој го организира процесот на работа во одделот и е одговорен пред директорот, односно директорите за законитоста и стручноста на работењето на одделот.

(2) Раководител на оддел од ставот (1) на овој член може да биде лице кое ги исполнува следниве услови:

- да е доктор на медицина специјалист или супспецијалист или доктор на стоматологија, специјалист или супспецијалист, односно здравствен работник со високо образование од областа на фармацијата со соодветна специјализација или супспецијализација,
- да има најмалку пет години работно искуство во струката,
- активно да познава еден од трите најчесто користени јазици на Европската Унија (англиски, француски, германски), активно да познава компјутерски програми за канцелариско работење и да има други посебни работни компетенции утврдени во актот за систематизација на работни места за соодветното работно место.

(3) Со лабораториите што се организирани како оддели во универзитетските институти, универзитетските клиници и клиниките во универзитетскиот клинички центар, покрај доктор на медицина специјалист или супспецијалист или здравствен работник со високо образование од областа на фармацијата со соодветна специјализација или супспецијализација, можат да раководат и следните лица кои ги исполнува условите од став (2) алинеите 2, 3, 4, 5 и 6 на овој член:

- здравствен соработник со високо образование од областа на биохемијата и физиологија и молекуларната биологија и со соодветна специјализација или супспецијализација спроведена на високообразовна установа од областа на медицината;
- здравствен соработник со високо образование од областа на биохемијата и физиологија и молекуларната биологија и завршен втор или трет циклус на студии од областа на здравствената дејност или од областа на биохемијата и физиологија и молекуларната биологија, како и
- здравствен соработник со високо образование од областа на биохемијата и физиологија и молекуларната биологија, соодветна специјализација или супспецијализација спроведена на високообразовна установа од областа на медицината и завршен втор или трет циклус на студии од областа на здравствената дејност или од областа на биохемијата и физиологија и молекуларната биологија.

(4) Со одделите во универзитетските институти, универзитетските клиници и клиниките во универзитетскиот клинички центар, во кој здравствените услуги се вршат од страна на здравствени работници и здравствени соработници поради потребата од мултидисциплинарен пристап при поставување на дијагноза и лекување на болестите, покрај доктор на медицина специјалист или супспецијалист, можат да раководат и следните лица кои ги исполнуваат условите од став (2) алинеите 2, 3, 4, 5 и 6 на овој член:

- здравствен соработник со високо образование од областа соодветна на мултидисциплинарниот пристап што се применува во одделот при поставување на дијагноза и лекување на болестите и со соодветна специјализација или супспецијализација спроведена на високообразовна установа од областа на медицината;
- здравствен соработник со високо образование од областа соодветна на мултидисциплинарниот пристап што се применува во одделот при поставување на дијагноза и лекување на болестите и завршен втор или трет циклус на студии од областа на здравствената дејност, како и
- здравствен соработник со високо образование од областа соодветна на мултидисциплинарниот пристап што се применува во одделот при поставување на дијагноза и лекување на болестите, соодветна специјализација или супспецијализација спроведена на високообразовна установа од областа на медицината и завршен втор или трет циклус на студии од областа на здравствената дејност.

Користење на евиденцијата на медицинска опрема

Член 92-б

(1) Евиденцијата на медицинска опрема од член 92-а од овој закон се користи од рабоводниот орган на јавната здравствена установа за планирање на користење на постојната медицинска опрема и за планирање на набавка на нова медицинска опрема, како и од Министерството за здравство.

(2) Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни при изготвувањето на предлог на планот за јавни набавки на медицинска опрема, да ги користат податоците од евиденцијата на медицинска опрема од член 92-а од овој закон, како и податоците за потребата од нова медицинска опрема утврдена врз основа на анализа на податоците од интегрираниот здравствен информатички систем.

Обврски на директорот и здравствените работници во однос на медицинската опрема

Член 92-в

(1) Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни да овозможат ставање во функција и користење на медицинската опрема заради вршење на здравствена дејност на здравствените работници кои вршат специјалистичко - консултативна дејност и на здравствените работници кои вршат интервенции и хируршки интервенции.

(2) Здравствените работници кои вршат специјалистичко - консултативна дејност и здравствените работници кои вршат интервенции и хируршки интервенции се должни да ја користат медицинската опрема заради вршење на здравствена дејност.

(3) Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни да ја одржуваат медицинската опрема во исправна состојба во секое време со цел да обезбеди континуираност на здравствената заштита и да обезбедат одржување на медицинската опрема со која располага јавната здравствена установа со која тие раководат.

(4) Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни медицинската опрема која е неисправна да ја доведат во исправна состојба во рок од еден до седум дена од денот на настапувањето на неисправноста во зависност од видот на неисправноста, а на пациентите за кои бил закажан термин преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции да им обезбеди преглед или интервенција со друга медицинската опрема од ист тип во рамки на истата или во рамки на друга јавна здравствена установа или преглед или интервенција со поправената медицинска опрема веднаш по нејзиното ставање во исправна состојба.

(5) Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни да достават писмено известување до Министерството за здравство за секоја неисправност на медицинската опрема во рок не подолг од 24 часа од часот кога настапила неисправноста.

(6) Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни да обезбедат во електронската листа на закажани прегледи и интервенции да биде внесен податокот дека одредена медицинска опрема е во неисправна состојба веднаш по настапувањето на неисправноста.

(7) Лицата кои ја водат, објавуваат и ажурираат електронската листа на закажани прегледи и интервенции се должни да го внесат податокот дека одредена медицинска опрема е во неисправна состојба веднаш по настапувањето на неисправноста.

Должност на директор која ја вршат две лица

Член 105

(1) По исклучок од членот 104 од овој закон во јавна здравствена установа: здравствен дом со над 1.000 вработени, универзитетски клинички центар, универзитетска клиника, клиничка болница, универзитетски институт и институт се именуваат двајца директори и тоа организациски директор и медицински директор кои се одговорни за работењето на јавната здравствена установа и за обврските што се преземаат во правниот промет во согласност со надлежностите утврдени со овој или друг закон, подзаконските прописи и менаџерскиот договор.

(2) За медицински директор може да биде именувано лице кое ги исполнува следниве услови:

1) е државјанин на Република Македонија;

2) во моментот на именувањето со правосилна судска пресуда не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност;

3) има завршено високо образование од областа на медицинските, стоматолошките или фармацевтските науки, високо образование - дипломиран логопед, високо образование - специјалист по медицинска биохемија со најмалку 240 ЕКТС, односно најмалку VI A ниво согласно со Националната рамка на високообразовните квалификации;

4) има минимум пет години работно искуство во здравствена установа;

5) поседува еден од следниве меѓународно признати сертификати или уверенија за активно познавање на англискиот јазик не постар од пет години:

- ТОЕФЛ ИБТ најмалку 74 бода,

- ИЕЛТС (IELTS) - најмалку 6 бода,

- ИЛЕЦ (ILEC) (Cambridge English: Legal) - најмалку B2 (B2) ниво,

- ФЦЕ (FCE) (Cambridge English: First) - положен,

- БУЛАТС (BULATS) - најмалку 60 бода и

- АПТИС (APTIS) - најмалку ниво B2 (B2).

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член, кога е потребно унапредување на работењето во здравствените установи преку пренос на вештини и знаења од областа на медицината и раководењето со здравствени установи, за медицински директор може да биде именувано лице кое покрај општите услови утврдени со прописите од областа на движење, престој и вработување на странци ги исполнува и следниве услови:

1) е државјанин на земја членка на ОЕЦД;

2) во моментот на именувањето со правосилна судска пресуда во земјата чиј државјанин е, во друга земја членка на ОЕЦД и/или во Република Македонија не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност;

3) има завршено во странство прв, втор и/или трет циклус на студии од областа на медицинските или стоматолошките науки, односно фармација, и

4) има најмалку пет години работно искуство во здравствена установа во земја членка на ОЕЦД на раководна позиција. (4) Медицинскиот директор е самостојно надлежен и одговорен особено за:

- организација на работата на здравствените работници и здравствените соработници,

- унапредување на дијагностичко-терапевтските постапки и квалитетот на здравствените услуги,

- примена на стручните упатства за медицина заснована на докази и

- економичност во укажувањето на здравствените услуги. (5) За организациски директор може да биде именувано лице кое ги исполнува следните услови:

1) е државјанин на Република Македонија;

2) во моментот на именувањето со правосилна судска пресуда не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност;

3) има завршено високо образование од областа на економските или правните науки или јавно здравствениот менаџмент или завршени академски студии со најмалку 240 ЕКТС, односно најмалку VI Б ниво согласно со Националната рамка на високообразовните квалификации;

4) има минимум пет години работно искуство од економијата, финансиите, правото или менаџментот или од системот и организацијата на здравствената заштита и здравственото осигурување;

5) поседува еден од следниве меѓународно признати сертификати или уверенија за активно познавање на англискиот јазик не постар од пет години:

- ТОЕФЛ ИБТ најмалку 74 бода,

- ИЕЛТС (IELTS) - најмалку 6 бода,

- ИЛЕЦ (ILEC) (Cambridge English: Legal) - најмалку Б2 (B2) ниво,

- ФЦЕ (FCE) (Cambridge English: First) - положен,

- БУЛАТС (BULATS) - најмалку 60 бода и

- АПТИС (APTIS) - најмалку ниво Б2 (B2).

(6) По исклучок од ставот (4) на овој член, кога е потребно унапредување на работењето во здравствените установи преку пренос на вештини и знаења од областа на медицината и раководењето со здравствени установи, за организациски директор може да биде именувано лице кое покрај општите услови утврдени со прописите од областа на движење, престој и вработување на странци ги исполнува и следниве услови:

1) е државјанин на земја членка на ОЕЦД;

2) во моментот на именувањето со правосилна судска пресуда во земјата чиј државјанин е, во друга земја членка на ОЕЦД и/или во Република Македонија не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност;

3) има завршено во странство прв, втор и/или трет циклус на студии од областа на економските или правните науки, јавно здравствениот менаџмент или други академски студии и

4) има најмалку пет години работно искуство во здравствена установа во земја членка на ОЕЦД на раководна позиција.

(7) Организацискиот директор е самостојно надлежен и одговорен особено за:

- организацијата на работа во делот на работата на вработените во јавната здравствена установа кои не се здравствените работници и здравствените соработници,

- контрола на почитувањето на работното време од страна на сите вработени во јавната здравствена установа,

- материјално-финансиското работење на јавната здравствена установа,

- материјалното сметководство,

- одлучување за правата и обврските кои произлегуваат од работниот однос на вработените во јавните здравствени установи,

- снабденост на јавната здравствена установа со потрошни материјали,
- наплата на сопствени приходи на јавната здравствена установа и
- наплата на учеството на осигурениците со лични средства во цената на здравствените услуги во јавната здравствена установа.

(8) Медицинскиот и организацискиот директор се заеднички надлежни и одговорни за се она што не е во исклучива надлежност на медицинскиот или организацискиот директор, а особено:

- за изготвување на предлог на план за јавни набавки и доставување до управниот одбор на јавната здравствена установа на донесување, како и за планирање, одлучување, потпишување на договори за јавни набавки, следење и реализација на јавните набавки за потребите на јавната здравствена установа,
- за вработување во јавната здравствена установа,
- за престанок на работен однос на здравствените работници,
- распоред на здравствените работници и здравствените соработници во смени и определување на групи за работа и
- за донесување на решенија за наградување на сите вработени во јавните здравствени установи.

(9) Кандидатите за директор покрај условите од ставовите (2) и (4) на овој член треба да го исполнат и условот да понудат најквалитетна програма за работа на јавната здравствена установа.

(10) Директорот на приватната здравствена установа се именува под услови и на начин утврден со општ акт на приватната здравствена установа.

Акти и финансиски документи од надлежност на директорот

Член 109

(1) Актите и финансиските документи од самостојна надлежност на директорите на јавната здравствена установа од членот 105 од овој закон ги потпишува надлежниот директор самостојно.

(2) Актите и финансиските документи од заедничка надлежност на директорите на јавната здравствена установа од членот 105 од овој закон ги потпишуваат двајцата директори.

(3) Ако актот или финансискиот документ од ставот (2) на овој член е потпишан само од едниот директор се смета дека истиот не е потпишан.

(4) Ако актот или финансискиот документ не се потпишани од двајцата директори во рок од пет дена, управниот одбор на јавната здравствена установа донесува конечна одлука по истиот во наредните три дена и истовремено испитува дали со не потпишувањето е постапено спротивно на овој и друг закон, статут и актите на установата или директорот на јавната здравствена установа неоправдано не ги спроведувал одлуките на управниот одбор или постапувал во спротивност со нив, односно дали не потпишувањето е резултат на несовесна или неправилна работа со која се предизвикува штета на здравствената установа или ги занемарува или не ги извршува обврските и поради тоа настанале нарушувања во вршењето на дејноста на здравствената установа.

(5) Доколку управниот одбор утврди постоење на некои од основите за разрешување на директорот на јавната здравствена установа, за тоа го известува здравствениот совет, кој е должен да достави предлог за разрешување на директорот за кого ќе се утврди постоење на основа за разрешување.

Преземање на здравствен работник, односно здравствен соработник

Член 164

(1) Здравствен работник, односно здравствен соработник кој ги исполнува посебните услови од членот 158 став (6) од овој закон, со негова согласност, може да се преземе од една во друга здравствена установа ако за тоа се согласат здравствениот работник, односно здравствен соработник и директорите, односно надлежниот директор на двете здравствени установи.

(2) Здравствен работник со високо образование од областа на медицината, стоматологијата или фармацијата со лиценца за работа кој врши здравствена дејност во приватна здравствена установа може да биде преземен во јавна здравствена установа доколку потребата за континуирано вршење на дејноста на јавната здравствена установа претходно ја утврди Министерството за здравство и ако за тоа се согласни здравствениот работник, директорот на јавната здравствена установа во која треба да биде преземен, Министерството за здравство и Фондот.

(3) Здравствен работник со средно, вишо или високо стручно образование или со 180 ЕКТС од областа на медицината (медицински сестри, медицински техничари и радиолошки технолози), кој врши здравствена дејност во приватна здравствена установа, а кој има работно искуство од структурата од најмалку три години стекнато во јавна здравствена установа или работно искуство од структурата од најмалку седум години стекнато во јавна или приватна здравствена установа која врши болничка здравствена дејност, може да биде преземен во јавна здравствена установа на секундарно и терцијарно ниво, без објавување на оглас, врз основа на писмено барање на директорот во кое е образложена потребата од преземање и писмена согласност на здравствениот работник, директорите, односно директорот на јавната здравствена установа во која треба да биде преземен, Министерството за здравство и Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

(4) Здравствените работници со средно, вишо и високо стручно образование или со 180 ЕКТС од областа на медицината и стоматологијата, кои со преземање од јавните здравствени установи биле вработени во приватните здравствени установи основани врз основа на закуп на простор и опрема на делови од јавните здравствени установи согласно со Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија" број 38/1991, 46/1993, 55/1995, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006, 5/2007, 77/2008, 67/2009, 88/10, 44/11 и 53/11), на кои им престанал работниот однос во тие установи поради престанок со работа на установите или по престанок на правото на закуп поради смрт или поради остварување право на пензија на здравствениот работник на кого му биле издадени под закуп просторот и опремата и со кого на денот на настапувањето на смртта или остварувањето на правото на пензија биле распоредени на работно место како дел од тимот, а не исполнуваат услови за остварување право на старосна пензија, се вработуваат во јавната здравствена установа од која биле преземени, односно во друга јавна здравствена установа каде што има потреба од овој вид на здравствени работници, доколку во јавната здравствена установа од која биле преземени нема слободно работно место.

(5) Здравствените работници од ставот (4) на овој член поднесуваат барање за остварување на правото од ставот (4) на овој член до Министерството за здравство. Кон барањето приложуваат документи со кои докажуваат дека ги исполнуваат условите од ставот (4) на овој член. Документите ги доставуваат во оригинал или како копија заверена од нотар.

(6) Министерството за здравство во рок од 30 дена од приемот на барањето од ставот (5) на овој член одлучува по барањето врз основа на доставената документација од ставот (5) на овој член и издава согласност за вработување на здравствениот работник од ставот (4) на овој член во јавната здравствена установа од која бил преземен, односно во друга јавна здравствена установа каде што има потреба од овој вид на

здравствени работници доколку во јавната здравствена установа од која бил преземен нема слободно работно место.

(7) Јавната здравствена установа од ставот (6) на овој член го пријавува во работен однос здравствениот работник од ставот (3) на овој член согласно со овој закон, врз основа на согласноста од Министерството за здравство.

Период на воведување на нова здравствена метода и/или постапка

Член 179-б

(1) Заради подигање на нивото на здравствената заштита, докторот на медицина, докторот на стоматологија или фармацевтот на терцијарно ниво има право и должност по истекот на периодот на мониторинг од членот 179-а став (1) од овој закон да воведи и да почне самостојно да користи на секои седум години најмалку по една нова здравствена метода или постапка одобрена согласно со членот 17 став (8) од овој закон, која дотогаш не се користела во јавната здравствена установа во која е вработен (во натамошниот текст: период за воведување на нова здравствена метода и/или постапка).

(2) Како нова здравствена метода или постапка се смета и здравствена метода или постапка која докторот на медицина, докторот на стоматологија или фармацевтот на терцијарно ниво ја вовел како нова во јавна здравствена установа која врши здравствена дејност во мрежата на секундарно ниво во која дотогаш таа здравствена метода или постапка не се користела и оспособил најмалку еден доктор, доктор на стоматологија или фармацевт вработен во таа јавна здравствена установа за нејзино самостојно користење, без негово учество, што се докажува со потврда издадена од здравствената установа.

(3) По одобрувањето, односно воведувањето на новата здравствена метода или постапка од ставовите (1) и (2) на овој член, директорите на јавната здравствена установа во која е вработен докторот на медицина, докторот на стоматологија или фармацевтот на терцијарно ниво се должни да ги обезбедат потребните услови (простор и/или опрема) за воведување и користење на новата здравствена метода или постапка.

(4) Во периодот од седум години за воведување на нова здравствена метода и/или постапка докторот на медицина, докторот на стоматологија или фармацевтот на терцијарно ниво има право и должност да помине вкупно минимум една година на стручно усовршување во странство согласно со прописите за медицинските студии и континуираното стручно усовршување на докторите на медицина, што јавните здравствени установи се должни да го предвидат со годишните планови за обука на докторите на медицина, специјалисти и супспецијалисти во странство, а Министерството за здравство е должно да го предвиди со годишните програми за обука на докторите на медицина, специјалистите и супспецијалистите.

(5) Ако докторот на медицина, докторот на стоматологија или фармацевтот на терцијарно ниво во периодот за воведување на нова здравствена метода или постапка не воведи најмалку една нова здравствена метода или постапка или не помине вкупно минимум една година на стручно усовршување во странство согласно со ставот (4) на овој член, по сила на закон ќе биде преземен во јавна здравствена установа која врши здравствена дејност на секундарно ниво.

(6) Директорот на јавната здравствена установа на терцијарно ниво е должен да го извести Министерството за здравство во рок од 30 дена по истекот на периодот за воведување на нова здравствена метода или постапка дека докторот на медицина, докторот на стоматологија или фармацевтот на терцијарно ниво во периодот за воведување на нова здравствена метода или постапка не вовел најмалку една нова здравствена метода или постапка или не поминал вкупно минимум една година на стручно усовршување во странство согласно со ставот (4) на овој член.

(7) Министерството за здравство е должно да му понуди на докторот на медицина, докторот на стоматологија или фармацевтот на терцијарно ниво во случајот од ставот (6) на овој член вработување во јавна здравствена установа која врши здравствена дејност на секундарно ниво со преземање и склучување на договор за вработување за вршење на работи кои одговараат на неговата стручна подготовка. Договорот за вработување се склучува меѓу јавна здравствена установа која врши здравствена дејност на секундарно ниво и докторот на медицина, докторот на стоматологија или фармацевтот на терцијарно ниво, по претходно добиена согласност од Министерството за здравство.

(8) Доколку докторот на медицина, докторот на стоматологија или фармацевтот на терцијарно ниво не се согласи да биде преземен и не го склучи договорот за вработување согласно со ставот (7) на овој член му престанува вработувањето по сила на закон.

Постапка во случај на одговорност на здравствените работници и здравствените соработници за неприменување и непочитување на принципите и правилата на однесување и работење

Член 193-а

(1) Пациентот или членовите на семејството на пациентот поднесуваат претставка во писмена форма или усно на записник до директорот, односно директорите на јавната здравствена установа, со која го изразуваат своето незадоволство поради неприменување и непочитување од страна на здравствените работници и здравствените соработници на принципите и правилата на однесување и работење утврдени од министерот за здравство со правилникот за хоспитална култура согласно член 27 став (5) од овој закон. Во претставката задолжително се наведува телефон за контакт и точна адреса заради контакт со подносителот на претставката.

(2) Подносителот на претставката од став (1) на овој член не смее да биде повикан на одговорност, ниту да трпи какви било штетни последици поради поднесувањето на претставката, освен доколку подносителот во претставката изнесува или пронесува нешто невистинито што може да наштети на честа и угледот на здравствениот работник, односно на здравствениот соработник поради што здравствениот работник, односно здравствениот соработник може да поднесе тужба.

(3) Постапувањето по претставката од став (1) на овој член опфаќа задолжително одржување на состанок со подносителот на претставката, прибирање и анализа на податоци за фактите и околностите од значење за оценување на наводите во претставката и преземање на потребни дејствија и мерки за остварување на правата на подносителот на претставката.

(4) Состанок со подносителот на претставката од став (1) на овој член одржува и директорот, односно директорите на јавната здравствена установа, во присуство на дипломиран правник вработен во јавната здравствена установа и/или координаторот за квалитет.

(5) Јавната здравствена установа не постапува по анонимна претставка, освен ако се работи за прашања од јавен интерес утврден со закон.

(6) Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни да му одговорат на подносителот на претставката од став (1) на овој член за основаноста на претставката во рок од 15 дена од приемот на претставката.

(7) Ако при постапувањето по претставката, се утврди дека на подносителот на претставката му е повредено право или му е нанесена штета, директорот, односно директорите на јавната здравствена установа ќе ги преземат потребните мерки согласно со закон за отстранување на повредата на правото, односно причинетата штета, а раководителот на внатрешната организациона единица во јавната здравствена

установа во која е распореден здравствениот работник, односно здравствениот соработник против кој е поднесена претставката задолжително ќе поднесе барање за поведување на дисциплинска постапка против тој здравствен работник, односно здравствен соработник против кој е поднесена претставката согласно член 152-а став (2) од овој закон.

(8) Директорот на јавната здравствена установа формира комисија за водење на дисциплинска постапка за дисциплинскиот престап согласно член 152-а став (2) од овој закон во рок од три дена од денот кога ќе се утврди дека на подносителот на претставката му е повредено право или му е нанесена штета и го известува подносителот на претставката од став (1) на овој член дека е формирана комисија во рок од три дена од денот на формирањето на комисијата.

(9) Директорот на јавната здравствена установа во рок од 15 дена од денот на започнувањето на постапката, врз основа на предлог на комисијата од став (8) на овој член донесува решение за изрекување на дисциплинска мерка за дисциплински престап. Примерок од решението за изрекување на дисциплинска мерка за дисциплински престап директорот на јавната здравствена установа доставува до подносителот на претставката во рок од три дена од денот на донесувањето на решението.

(10) Недобивање на известување за формирање на комисија за водење на дисциплинска постапка за дисциплинскиот престап, односно добивање на решение за изрекување на дисциплинска мерка за дисциплински престап во роковите утврдени во ставовите (8) и (9) на овој член, се смета како комисијата за водење на дисциплинска постапка за дисциплинскиот престап да не е формирана, односно дисциплинската мерка за дисциплинскиот престап не е изречена.

(11) Подносителот на претставката од став (1) на овој член има право да достави претставка до Министерството за здравство доколку во роковите утврдени во ставовите (8) и (9) на овој член не добие известување за формирање на комисија за водење на дисциплинска постапка за дисциплинскиот престап, односно не добие решение за изрекување на дисциплинска мерка за дисциплински престап. Во прилог на претставката, пациентот доставува копија од претставката во писмена форма, односно копија од записникот во случај кога претставката е дадена усно на записник.

(12) Во случајот од ставот (11) на овој член министерот за здравство за директорот на јавната здравствена установа ќе определи договорна казна согласно член 104 став (4) од овој закон во висина од 200 евра во денарска противвредност.

(13) Во случајот од ставот (11) на овој член, доколку до директорот на јавната здравствена установа била доставена претставка, но тој не формирал комисија за водење на дисциплинска постапка за дисциплинскиот престап, ниту донел решение за изрекување на дисциплинска мерка, директорот на јавната здравствена установа е должен против здравствениот работник, односно здравствениот соработник против кој е поднесена претставка да поведе дисциплинска постапка за дисциплински престап согласно став (8) на овој член.

(14) Во случајот од ставот (13) на овој член, министерот за здравство за директорот на јавната здравствена установа ќе определи договорна казна согласно член 104 став (4) од овој закон во висина од 200 евра во денарска противвредност.

Плата и дел од плата за работна успешност

Член 219

(1) Основната плата се определува во зависност од барањата на работното место за кое здравствениот работникот склучил договор за вработување и степенот на сложеност утврден во колективен договор и во зависност од работната успешност определена според колективен договор.

(2) Со колективен договор, договор за работа или акт се утврдуваат критериуми и мерила за утврдување на резултатите од работењето на здравствените работници, тргнувајќи од обемот, квалитетот на услугите, заштедите во процесот на работата и ефикасноста во користењето на работното време.

(3) Резултатите од работењето на здравствениот работник ги оценува, утврдува и одговара за нивната точност и веродостојност раководителот на внатрешната организациона единица кој го води и организира процесот на работа и директорот, односно директорите на јавната здравствена установа во која е вработен здравствениот работник.

(4) Податоците од работењето на здравствениот работник се внесуваат во интегрираниот здравствен информатички систем согласно со прописите за евиденциите од областа на здравството и за точноста и веродостојноста на внесувањето на податоците одговара здравствениот работник.

(5) Доколку работодавачот предвиди пресметување на платата според ставовите (1) и (2) на овој член, на здравствениот работник му се гарантира исплата на плата согласно со закон и колективен договор.

Дополнителна дејност

Член 222

(1) Здравствените работници - специјалисти вработени во јавна здравствена установа кои вршат специјалистичко-консултативна и болничка здравствена дејност, со над две години работно искуство во специјалноста, можат да укажуваат здравствени услуги како дополнителна дејност по редовното работно време и согласно со нивната лиценца за работа во јавната здравствена установа каде што се вработени или во друга јавна или приватна здравствена установа која е регистрирана за истата дејност, при што здравствената услуга ја укажуваат самостојно или во тим, предводен од здравствениот работник - специјалист, составен од здравствени работници и други вработени во здравствената установа во која се врши дополнителната дејност (здравствени соработници и/или помошно-технички лица) кои учествуваат во дополнителната дејност (во натамошниот текст: тим за дополнителна дејност).

(2) Здравствените работници вработени во приватни здравствени установи на примарно ниво на здравствена заштита со полно работно време и со над две години работно искуство во дејноста можат да укажуваат здравствени услуги како дополнителна дејност по редовното работно време и согласно со нивната лиценца за работа во јавна здравствена установа во обезбедување на непрекинатата 24-часовна итна медицинска помош и во обезбедување непрекинато вршење на здравствена дејност со работа со дежурство.

(3) За укажување на здравствените услуги како дополнителна дејност здравствените работници и/или тимот за дополнителна дејност, до директорот на здравствената установа во која се вработени поднесуваат писмено барање за согласност за вршење дополнителна дејност, најмалку пет дена пред извршувањето на дополнителната дејност.

(4) Директорот на здравствената установа во рок од три дена од поднесувањето на барањето од ставот (3) на овој член е должен да даде согласност за укажување здравствени услуги како дополнителна дејност доколку подносителот на барањето ги исполнува условите од ставот (1) на овој член и во изминатиот месец ги исполнил сите планирани обврски во здравствената установа во којашто е вработен.

(5) Меѓусебните права и обврски меѓу здравствените работници и/или тимот за дополнителна дејност и здравствените установи во кои ги укажуваат здравствените услуги како дополнителна дејност од ставовите (1) и (2) на овој член се уредуваат со договор за дополнителна дејност, во кој особено се уредува висината и начинот на

исплата на надоместокот за здравствениот работник и на тимот за дополнителна дејност.

(6) По исклучок од ставовите (3), (4) и (5) на овој член, во итен случај или во случај на неопходна потреба за обезбедување на услугите од ставот (2) на овој член, здравствените работници и/или тимот што ја укажал услугата како дополнителна дејност, до директорот на здравствената установа во која се вработени поднесуваат известување за извршената услуга со потврда за итноста на случајот во кој била укажана здравствената услуга или за неопходноста за укажаната здравствена услуга, издадена од установата во која услугата е извршена, а договорот за дополнителна дејност за здравствените услуги се склучува за секој одделен случај по укажаната услуга.

(7) Договорот за дополнителна дејност од ставовите (5) и (6) на овој член здравствената установа во која се укажуваат здравствените услуги како дополнителна дејност го доставува во рок од три дена од склучувањето до Министерството за здравство, кое врши надзор над спроведувањето на договорот.

(8) Здравствениот работник - специјалист од ставот (1) на овој член кој врши здравствена услуга како дополнителна дејност во приватна здравствена установа со која склучил договор, е должен најдоцна во рок од седум дена од склучувањето на договорот да го извести директорот на јавната здравствена установа во која е вработен за склучениот договор, периодот за кој е склучен и за времето во кое ќе ја врши здравствената услуга како дополнителна дејност.

(9) Јавната здравствена установа во која се укажуваат здравствени услуги како дополнителна дејност е должна да ги внесува здравствените услуги во интегрираниот здравствен информатички систем.

(10) Ценовникот и начинот на вршењето на дополнителната дејност во јавната здравствена установа во која се укажуваат здравствени услуги како дополнителна дејност ги утврдува директорот, односно директорите на јавната здравствена установа, во согласност со министерот за здравство.

(11) Ценовникот и начинот на вршењето на дополнителната дејност во приватна здравствена установа во која се укажуваат здравствени услуги како дополнителна дејност ги утврдува директорот на приватната здравствена установа.

(12) Цената на здравствените услуги кои се укажуваат како дополнителна дејност во јавна здравствена установа е составена од цената што ја покрива Фондот, надоместокот кој пациентот го плаќа како осигурено лице со лични средства во вкупните здравствени услуги и надоместокот за тимот за дополнителна дејност.

(13) Цената на здравствената услуга што се укажува како дополнителна дејност во јавна здравствена установа се уплаќа на посебна (наменска) сметка за дополнителна дејност на јавната здравствената установа.

(14) Ценовниците од ставовите (10) и (11) на овој член се истакнуваат во влезниот дел на здравствената установа, на лесно видливо и пристапно место (огласна табла, шалтер, наплатни места) и се објавуваат на вебстраницата на здравствената установа.

Видеонадзор во јавните здравствени установи

Член 226-а

(1) Заради заштита на животот и здравјето на луѓето, како и заради обезбедување на контрола над влегувањето и излегувањето од просториите на јавните здравствени установи, во просториите на јавните здравствени установи се врши видеонадзор од страна на јавната здравствена установа до кој има пристап и Министерството за здравство.

(2) Видеонадзорот од ставот (1) на овој член се врши на просторот кој се наоѓа пред шалтерите и на просторот кој се наоѓа пред просториите во јавната здравствена

установа каде што се даваат здравствени услуги на пациентите, како и во просториите во јавната здравствена установа каде што работат вработените на шалтерите.

(3) Во јавните здравствени установи во кои се врши видеонадзорот од ставот (1) на овој член се истакнува известување, кое е јасно, видливо и истакнато на начин што им овозможува на субјектите кои се предмет на видеонадзорот да се запознаат со вршењето на видеонадзорот и кое содржи информација дека се врши видеонадзор од страна на јавната здравствена установа и информација за начинот на кој може да се добијат информации за тоа каде и колку време се чуваат снимките од системот за видеонадзор.

(4) На видеонадзорот од ставот (1) на овој член се применуваат и одредбите од Законот за заштита на личните податоци.

(5) Системот за видеонадзор од ставот (1) на овој член ќе овозможува препознавање на гужва во просторот што е предмет на видеонадзор и известување за гужвата до директорот на јавната здравствена установа во која има еден директор, односно до организацискиот директор во јавната здравствена установа во која има двајца директори, како и до Министерството за здравство.

(6) Во случај на настанување на гужвата од ставот (5) на овој член до Министерството за здравство и до директорот од ставот (5) на овој член ќе пристигне известување, по што директорот е должен веднаш да преземе мерки за да се обезбеди расчистување на настанатата гужва и непрекинато вршење на здравствената дејност.

(7) На шалтерите во јавните здравствените установи се обезбедува еднонасочна телефонска комуникација од директорот од ставот (5) на овој член и Министерството за здравство кон шалтерот, со цел за овозможување на директна комуникација заради расчистување на настанатите гужви и обезбедување на непрекинато вршење на здравствената дејност.

Член 239-а

(1) Во јавните здравствени установи се воведува систем за стратешко планирање и менаџмент кој опфаќа следење на јавните здравствени установи во однос на стратешките цели на Република Македонија во областа на здравството со цел да се овозможи стабилност и развој на здравствениот систем преку утврдување на урамнотежен план на постигнувања (BSC-Balanced ScoreCard-урамнотежен план на постигнувања (во натамошниот текст: УПП).

(2) УПП се состои од критични фактори за успешност и од клучни индикатори на постигнувањата, кои ги утврдува министерот за здравство на национално ниво и на ниво на јавна здравствена установа, за секоја од следните области:

- финансии;
- пациенти;
- клинички фокус, и
- развој и обука.

(3) УПП на национално ниво го утврдува министерот за здравство со програма и ја објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

(4) УПП на ниво на јавна здравствена установа го утврдува министерот за здравство врз основа на УПП на национално ниво, со донесување на наредба најдоцна до 1 декември во тековната година за наредната година.

(5) За секоја од областите од став (2) на овој член се утврдуваат критични фактори за успешност, а за секој критичен фактор за успешност се утврдуваат клучни индикатори на постигнувањата со соодветна целна вредност, тежински коефициент и динамика на известување.

(6) Како клучни индикатори на постигнувањата се утврдуваат индикатори кои овозможуваат прибирање на статистички и/или квантитативни податоци потребни за мерење на индикаторите.

(7) За секој клучен индикатор на постигнувањата се утврдуваат минимални, просечни или максимални годишни целни вредности кои јавната здравствена установа треба да ги оствари за да се смета за успешна, како и дека активноста е успешно спроведена (во натамошниот текст: целна вредност). Секој клучен индикатор на постигнувањата учествува во вкупната успешност на јавната здравствена установа со одреден процент (во натамошниот текст: тежинскиот коефициент).

Член 239-б

(1) Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се одговорни за остварувањето на УПП на ниво на јавната здравствена установа.

(2) Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се должни да организираат и обезбедат тековно прибирање и обработување на податоци потребни за мерење на клучните индикатори на постигнувањата и внесување на овие податоци во интегрираниот здравствен информатички систем најдоцна до петти секој месец за претходниот месец.

(3) Директорот, односно директорите на јавната здравствена установа се одговорни за точноста и целосноста на податоците за мерење на клучните индикатори на постигнувањата од став (1) на овој член.

(4) Податоците потребни за мерење на клучните индикатори на постигнувањата се чуваат и обработуваат во интегрираниот здравствен информатички систем, на начин утврден со прописите од областа на евиденциите во здравството и со овој закон.

Член 312

(1) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на здравствени работници, односно здравствени соработници кои ќе бидат консултанти и советници, поединечно или групно, за давање на услуги како говорници или претседавачи на средби, учество во медицински/научни студии, клинички испитувања или услуги на обука, учество на советодавни состаноци и учество во истражување на пазарот, каде што таквото учество вклучува хонорар и/или патување без да ги регулираат однапред со писмен договор односите со наачувачите на услугите (член 168 став (3)).

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на здравствен работник, односно здравствен соработник кој ќе прими донација или спонзорство без претходна согласност од Министерството за здравство (член 170 став (3)).

(3) Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице ако смртниот случај или случајот на мртвороденост веднаш не го пријави (член 271).

(4) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за микро правни лица, од 500 до 2.000 евра во денарска противвредност за мали правни лица, од 1.000 до 6.000 евра во денарска противвредност за средни правни лица и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност за големи правни лица ќе и се изрече за прекршок на здравствената установа ако во истата работи здравствен работник, односно здравствен соработник, кој не е наведен во дозволата за работа на здравствената установа.

(5) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (4) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на здравствениот работник, односно здравствениот соработник за прекршокот од ставот (4) на овој член.

(7) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на медицинскиот директор ако не определи календар за слободни термини согласно со членот 39-а став (2) од овој закон.

(8) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на медицинскиот директор доколку не го определи најголемото времетраење на хируршката интервенција согласно со членот 39-а став (6) од овој закон.

(9) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на директорот на здравствена установа доколку во рок од еден ден од поднесувањето на барањето од пациентот не ги надомести патните трошоци согласно со членот 39-а став (10) од овој закон.

(10) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на директорот на здравствената установа доколку не обезбеди постојана интернет врска согласно со членот 39 ставови (12), (13) и (14) од овој закон.

(11) Глоба во износ од 200 до 1.000 евра во денарска противвредност за микро правни лица, од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност за мали правни лица, од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност за средни правни лица и од 500 до 10.000 евра во денарска противвредност за големи правни лица ќе му се изрече на правното лице доколку не организира здравствен пункт како внатрешна организациона единица согласно со членот 96 ставови (4), (5), (6) и (9) од овој закон.

(12) Глоба во износ од 200 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (11) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(13) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице доколку не постапи во согласност со членот 222 став (4) од овој закон.

(14) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на здравствениот работник, односно здравствениот соработник вработен во јавна здравствена установа, кој бил на стручно оспособување и/или стручно усовршување во странство ако не изврши презентација на новата здравствена метода или постапка, односно на знаењата, способностите и вештините кои ги стекнале во текот на стручното оспособување и/или стручното усовршување, согласно со членот 170-а став (1) од овој закон.

(15) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во јавната здравствена установа во која е вработен здравствениот работник, односно здравствениот соработник кој бил на стручно оспособување и/или стручно усовршување во странство ако не постапи согласно со членот 170-а став (2) од овој закон.

(16) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на директорот на јавната здравствена установа на терцијарно ниво ако не постапи согласно со членовите 179-а став (10), 179-б став (6) и 179-в став (3) од овој закон.

(17) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на министерот за здравство ако не постапи согласно со членовите 179а став (11), 179-б став (7) и 179-в став (4) од овој закон.

(18) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на директорот на јавната здравствена установа на секундарно и терцијарно ниво која врши болничка здравствена дејност од областа на хирургијата доколку во

јавната здравствена установа не се спроведува постапка на одобрување на плановите за хируршката интервенција согласно со членот 226-з од овој закон.

(19) Глоба во износ од 100 до 1.000 евра во денарска противвредност за микро правни лица, од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност за мали правни лица, од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност за средни правни лица и од 800 до 10.000 евра во денарска противвредност за големи правни лица ќе му се изрече за прекршок на правното лице производител на контролните примероци на кој му е доделен договорот за набавка и на одговорното лице кај ова правно лице ќе му се изрече глоба од 200 евра во денарска противвредност ако не изврши анализа на резултатите од извршената контрола согласно со членот 245-в став (4) од овој закон.

(20) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за микро правни лица, од 500 до 2.000 евра во денарска противвредност за мали правни лица, од 1.000 до 6.000 евра во денарска противвредност за средни правни лица и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност за големи правни лица ќе му се изрече за прекршок на правното лице производител на контролните примероци на кој му е доделен договорот за набавка и на одговорното лице кај ова правно лице ќе му се изрече глоба од 500 евра во денарска противвредност ако не ги чува вредностите на контролниот примерок како деловна тајна согласно со членот 245-ѓ став (2) од овој закон и ако и ги направи достапни на лабораторијата пред таа да го обработи контролниот примерок.

(21) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за микро правни лица, од 500 до 2.000 евра во денарска противвредност за мали правни лица, од 1.000 до 6.000 евра во денарска противвредност за средни правни лица и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност за големи правни лица ќе им се изрече за прекршок на лабораторијата и на одговорното лице во лабораторијата ќе му се изрече глоба од 500 евра во денарска противвредност ако на почетокот на годината не се пријави во Министерството за здравство со доставување на список на сите анализи за кои е регистрирана лабораторијата согласно со членот 245-д став (2) од овој закон.

(22) Глоба во износ од 100 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на министерот за здравство, глоба во износ од 100 до 1.000 евра во денарска противвредност за микро правни лица, од 100 до 2.000 евра во денарска противвредност за мали правни лица, од 250 до 6.000 евра во денарска противвредност за средни правни лица и од 250 до 10.000 евра во денарска противвредност за големи правни лица ќе му се изрече на правното лице производител на контролните примероци на кој му е доделен договорот за набавка и глоба во износ од 100 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице кај ова правно лице, ако не ги чува како деловна тајна податоците за идентификациониот број на лабораторијата и шифрата на контролниот примерок согласно со членот 245-е став (5) од овој закон.

(23) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за микро правни лица, од 500 до 2.000 евра во денарска противвредност за мали правни лица, од 1.000 до 6.000 евра во денарска противвредност за средни правни лица и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност за големи правни лица ќе им се изрече за прекршок на лабораторијата и на одговорното лице во лабораторијата ќе му се изрече глоба од 500 евра во денарска противвредност ако не постапат согласно со членот 245-ж став (1) од овој закон.

(24) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за микро правни лица, од 500 до 2.000 евра во денарска противвредност за мали правни лица, од 1.000 до 6.000 евра во денарска противвредност за средни правни лица и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност за големи правни лица ќе му се изрече за прекршок на правното лице производител на контролните примероци на кој му е доделен договорот за набавка и глоба во износ од 100 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице кај ова правно лице ако не постапи согласно со членовите 245-ж ставови (4) и (5) и 245-с од овој закон.

(25) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за микро правни лица, од 500 до 2.000 евра во денарска противвредност за мали правни лица, од 1.000 до 6.000 евра во денарска противвредност за средни правни лица и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност за големи правни лица ќе и се изрече за прекршок на лабораторијата на која и е одземена дозволата согласно со членот 245-з став (4) од овој закон доколку спротивно на членот 245-з став (4) од овој закон продолжи да го врши испитувањето за кое и е одземена дозволата.

(26) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (25) од овој закон и на одговорното лице во правното лице.

(27) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на членот на стручната комисија за канцер од членот 226-б ставови (3) и (4) од овој закон доколку не ги чуваат како деловна тајна информациите изнесени на состаноците согласно со членот 226-г став (6) од овој закон.

(28) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на членот на стручната комисија за канцер од членот 226-б ставови (3) и (4) од овој закон доколку по спроведената дискусија за секој случај одделно стручната комисија за канцер не изготви извештај во кој се содржани заедничките наоди, заклучоци и препораки за натамошен третман, не се потпишат сите членови на комисијата и не се внесе извештајот во медицинското досие на пациентот согласно со членот 226-ж од овој закон.

(29) Глоба во износ од 500 до 750 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на здравствениот работник, односно здравствениот соработник, односно на помошно-техничките лица ако на барање на Министерството за здравство одбиваат да учествуваат во спречување и сузбивање на заразни болести, како и на заштита и спасување на населението во другите случаи на вонредни и кризни состојби, односно не постапуваат по планот за мобилизација од членот 285 став (3) од овој закон (член 281-б ставови (1) и (2)).

(30) Глоба во износ од 10.000 до 12.000 евра во денарска противвредност ќе и се изрече за прекршок на здравствената установа ако на барање на Министерството за здравство одбива да учествува во спречување и сузбивање на заразни болести, како и на заштита и спасување на населението во другите случаи на вонредни и кризни состојби (член 281-а став (1)).

(31) Глоба во износ од 10.000 до 12.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на приватна здравствена установа ако постапува спротивно на членот 281-а ставовите (4) и (5) од овој закон и ако не склучила договор со Фондот за здравствено осигурување на Република Северна Македонија согласно со членот 281-а став (6) од овој закон.

(32) Глоба во износ од 28.000 до 30.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на приватна здравствена установа ако не постапува согласно со членот 281-в став (1) од овој закон и не се придржува на мерката од членот 281-в став (2) од овој закон.

(33) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на одговорното лице во приватна здравствена установа ако не постапува согласно со членот 281-в став (1) од овој закон и не се придржува на мерката од членот 281-в став (2) од овој закон.

Член 313-а

(1) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за микро правни лица, од 500 до 2.000 евра во денарска противвредност за мали правни лица, од 1.000 до 6.000 евра во денарска противвредност за средни правни лица и од 1.000 до 10.000

евра во денарска противвредност за големи правни лица ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

1) не му овозможи на здравствен работник односно здравствен соработник вработен во здравствена установа во мрежата на работа, да работи врз основа на патен налог на Министерството за здравство најмногу три работни дена во текот на еден месец, односно најмногу пет работни дена во текот на еден месец со писмена согласност од здравствениот работник односно здравствениот соработник, во друга здравствена установа во мрежата на здравствени установи, во која има потреба од извршување на работните задачи од страна на здравствениот работник односно здравствениот соработник согласно член 28 ставови (4) и (5) од овој закон, а здравствената установа во мрежата на здравствени установи во која е упатен на работа со патен налог, за периодот за кој е упатен на здравствениот работник односно здравствениот соработник не му исплатува согласно член 28 став (6) од овој закон патни и дневни трошоци согласно закон и колективен договор;

2) медицинскиот директор на здравствената установа во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита не определи календар на активности однапред, најрано до десетиот ден во тековниот месец за следниот месец за секој здравствен работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги во здравствената установа и не определи календар на слободни термини за користење на медицинската опрема со која здравствената установа дава специјалистичко-консултативни услуги согласно член 39-а став (2) од овој закон;

3) здравствениот работник кој дава услуги во здравствените установи во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита не определи календар на активности однапред, најрано до петтиот ден во тековниот месец за следниот месец и не го достави до директорот на здравствената установа согласно член 39-а став (4) од овој закон;

4) здравствениот работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги во здравствените установи во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита не ги упатува пациентите што тој ги прегледал, односно врз кои извршил интервенција на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита за дополнителни специјалистичко-консултативни услуги преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции заради дијагностика и лекување на болестите и повредите и рехабилитација и не издава интерспецијалистички упат, специјалистичкосупспецијалистички упат, упат за радиодијагностика и упат за лабораториски услуги согласно член 39-а став (5) од овој закон;

5) здравствениот работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги во здравствените установи во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита не ги упатува пациентите што тој ги прегледал, односно врз кои извршил интервенција за контролна специјалистичко-консултативните услуга преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции и не издава контролен упат согласно член 39-а став (6) од овој закон;

6) здравствениот работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги во здравствените установи во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита не ги упатува пациентите што тој ги прегледал, односно врз кои извршил интервенција на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита за болничко лекување во установата во која работи или за вршење на хируршка интервенција која тој ја извршува и не издава болнички упат и/или болнички упат за хируршки интервенции согласно член 39-а став (7) од овој закон.

7) здравствениот работник кој врши хируршки интервенции во здравствените установи во мрежата на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита во календарот на активности не определи термини за вршење на елективни хируршки интервенции согласно член 39-а став (9) од овој закон;

8) списокот со распоред на пациенти врз кои треба да биде извршена хируршка интервенција (оперативна програма) не е изработен согласно член 39-а став (10) од овој закон врз основа на термините за вршење на елективни хируршки интервенции од член 39-а став (9) од овој закон и издадените болнички упати за операции од член 39-а став (7) од овој закон;

9) во електронските листи на закажани прегледи и интервенции не е внесен списокот со распоред на пациенти врз кои треба да биде извршена хируршка интервенција (оперативна програма) согласно член 39-а став (10) од овој закон;

10) оперативната програма не ја одобрува, односно не ја одобрил стручниот колегиум на здравствената установа во која се врши хируршката интервенција во тековната недела за наредната недела согласно член 39-а став (10) од овој закон;

11) секоја промена на оперативната програма не се внесува, односно не е внесена во електронската листа на закажани прегледи и интервенции со наведување на причините поради кои е направена промената и за истата согласно член 39-а став (10) од овој закон;

12) здравствената установа не ги известила, односно не ги известува пациентите веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа од настанувањето на промената на оперативната програма согласно член 39-а став (10) од овој закон;

13) здравствениот работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги, нема да го изврши прегледот во терминот закажан преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции согласно член 39-б став (1) од овој закон или го започне извршувањето на прегледот, односно интервенцијата со задоцнување за што не постојат објективни и оправдани причини согласно член 39-б став (3) од овој закон;

14) здравствениот работник кој дава специјалистичко консултативни услуги, кој неосновано и неоправдано упатил пациенти на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита за користење на медицинска опрема во случаите од член 39-ј став (3) од овој закон (ги упатува пациентите за специјалистичко-консултативни услуги со користење на медицинска опрема во спротивност со стручните упатства за медицина заснова на докази од член 27 став (1) од овој закон и протоколите од член 27 став (4) од овој закон и ги упатува пациентите на дијагностички процедури за радиолошка дијагностика со компјутерски томограф и магнетна резонанца во согласност со стручните упатства за медицина заснова на докази од член 27 став (1) од овој закон и протоколите од член 27 став (4) од овој закон, но во 20% од вкупниот број на упатувања за користење на медицинска опрема во текот на претходната година со спроведените испитувања е утврдено дека нема наод за болест и/или за повреда, освен доколку пациентот се упатува на дијагностички процедури за радиолошка дијагностика со компјутерски томограф и магнетна резонанца заради докажување дека нема наод за болест и/или повреда согласно стручните упатства за медицина заснова на докази) , нема да посетува обука во траење од 20 часа за стручните упатства за медицина заснова на докази од член 27 став (1) од овој закон и протоколите од член 27 став (4) од овој закон и обука за запознавање со карактеристиките на медицинската опрема, за нејзино користење и за штетните последици од неоснованото и прекумерно користење на медицинската опрема согласно член 39-ј став (5) од овој закон;

15) лицата кои ја водат, објавуваат и ажурираат електронската листа на закажани прегледи и интервенции нема да го внесат податокот дека одредена медицинска опрема е во неисправна состојба веднаш по настапувањето на неисправноста согласно член 92-в став (7) од овој закон;

16) не воведува редовна евиденција на сите потрошени основни и помошни медицински материјали по пациент, по упат и по здравствен работник, односно здравствен соработник и задолжителна евиденција на залихите на медицинските материјали во

главното депо и во сите помошни депоа на лекови согласно член 92-г став (4) од овој закон;

17) високообразовната установа и здравствената установа нема да ги распоредат и користат средствата што ги добиваат за спроведувањето на специјализацијата, односно супспецијализацијата на начин и во висина согласно член 140 ставовите (4), (5), (6), (7), (8) и (9) од овој закон;

18) високообразованата установа на која се спроведува специјализацијата, односно супспецијализацијата и јавната здравствена установа на здравствените работници, односно здравствените соработници запишани на специјализација, односно супспецијализација согласно член 150 од овој закон им пресмета и/или наплати надоместокот за јавната здравствена установа за материјалните трошоци кои произлегуваат од специјализацијата, односно супспецијализацијата и за унапредување и развој на здравствените услуги во јавната здравствена установа, спротивно на член 140 став (9) од овој закон;

19) специјализантот, заради стекнување на практични стручни знаења и научни сознанија не поминува осум часа дневно во здравствената установа во која според програмата за специјализација се спроведуваат општиот, односно специјалниот дел од специјалистичкиот стаж согласно член 144-в ставови (1) и (4) од овој закон, односно специјализантот не поминува време за стручно усовршување за време на дежурство со кое се обезбедува непрекината 24-часовна здравствена дејност во јавната здравствена установа во која се спроведува општиот, односно специјалниот турнус, еднаш во текот на секоја недела, односно четири пати во текот на секој месец согласно член 144-в ставови (2) и (5) од овој закон, а здравствената установа не му овозможи да го оствари правото на 24 часовен одмор во текот на следниот ден по денот на дежурството согласно член 144-в ставови (3) и (6) од овој закон ;

20) специјализантот нема да го евидентира своето присуство преку системот за евиденција на работно време во здравствената установа во која се спроведува турнусот, согласно член 144-в став (11) од овој закон;

21) јавната здравствена установа не го одобри согласно член 150-а став (2) од овој закон барањето на здравствените работници и здравствените соработници вработени во јавна здравствена установа и запишани на специјализација, односно супспецијализација во согласност со член 150 од овој закон, за продолжување на специјализацијата, односно супспецијализацијата на товар на јавната здравствена установа во која се вработени, со донесување на решение кога се исполнети условите од член 150-а став (1) од овој закон;

22) јавната здравствена установа која го одобрила барањето од член 150-а став (1) од овој закон, не продолжи да ги надоместува трошоците за спроведување на специјализацијата, односно супспецијализацијата согласно член 150-а став (3) од овој закон;

23) јавната здравствена установа која врши специјалистичко-консултативна и болничка дејност, а во која се вработиле здравствените работници, односно здравствените соработници запишани на специјализација, односно супспецијализација во согласност со член 150 од овој закон, не продолжи да ги надоместува нивните трошоци за специјализација, односно супспецијализација од денот на склучувањето на договор за работа, кога се исполнети условите од член 150-б став (1) од овој закон;

24) не го раскине договорот за вработување на здравствените работници, односно на здравствените соработници запишани на специјализација, односно супспецијализација во согласност со член 150 од овој закон, кои се вработиле во јавна здравствена установа која врши специјалистичко-консултативна и болничка дејност согласно член 150-б став (2) од овој закон, затоа што здравствениот работник, односно здравствениот соработник не склучил договор за специјализација, односно супспецијализација со јавната здравствена установа во која е вработен;

25) здравствениот работник, односно здравствениот соработник не носи на видно место ознака во форма на картичка која содржи фотографија на здравствениот работник, односно здравствениот соработник, неговото лично име, работното место и здравствената установа во која работи во текот на работното време на работното место согласно член 169 став (1) од овој закон;

26) хируршките интервенции во здравствените установи се извршуваат спротивно на протоколот за безбедна хирургија кој опфаќа вршење на проверки на преземените дејствија согласно оперативната листа за проверка за безбедна хирургија пред, за време и по извршувањето на хируршка интервенција, заради намалување на веројатноста за грешка при извршувањето на хируршка интервенција (член 226-s став (1) од овој закон);

27) здравствениот третман на пациентите болни од малигни заболувања кој опфаќа дијагностицирање и лекување на малигните болести се врши спротивно на клиничката патека со која особено се утврдува добивање на приоритетен статус на пациентите болни од малигни заболувања во давањето на здравствени услуги, најдолгото време од времето на закажување до времето на извршување на прегледите и интервенциите и задолжителните прегледи и интервенции на пациентите болни од малигни заболувања (член 226-и став (1) од овој закон);

(2) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршоците од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице, ако:

1) не спроведе постапка за утврдување на дисциплинска одговорност согласно член 28 став (7) од овој закон за здравствениот работник односно здравствениот соработник од член 28 ставови (4) и (5) од овој закон во рок од пет дена од денот кога здравствениот работник односно здравствениот соработник од член 28 ставови (4) и (5) од овој закон пропуштил да се јави на работа односно не ги извршувал работните обврски во друга здравствена установа врз основа на патен налог на Министерството за здравство;

2) не обезбеди секој пациент да биде информиран за неговото право од член 39-а став (15) од овој закон со писмено известување кое се истакнува во влезниот дел на здравствената установа, на лесно видливо и пристапно место (член 39-а став (12)).

3) не организира печатење во писмена форма во доволен број на примероци на известувањето дека не е извршен прегледот, односно интервенцијата во терминот закажан преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции или дека извршувањето на прегледот, односно интервенцијата започнала со задоцнување кое не е во согласност со член 39-б ставови (2) и (3) од овој закон, што се поставува во влезниот дел на здравствената установа, на лесно видливо и пристапно место согласно член 39-б став (6) од овој закон;

4) не истакне на видливо место писмено известување и/или не определил лице вработено во јавната здравствена установа согласно член 39-б ставовите (16) и (17) од овој закон, односно не испратил известување преку интегрираниот здравствен информатички систем согласно член 39-б став (16) од овој закон;

5) не спроведе постапка за утврдување на дисциплинска одговорност против здравствениот работник кој дава специјалистичко-консултативни услуги затоа што не посетува обука согласно член 39-ј став (5) од овој закон (член 39-ј став (7));

6) не достави писмено известување до Министерството за здравство за секоја неисправност на медицинската опрема во рок не подолг од 24 часа од часот кога настапила неисправноста согласно член 92-в став (5) од овој закон и не обезбеди во електронската листа на закажани прегледи и интервенции да биде внесен податокот

дека одредена медицинска опрема е во неисправна состојба веднаш по настапувањето на неисправноста согласно член 92-в став (6) од овој закон.

7) не спроведе дисциплинска постапка против лицата кои ја водат, објавуваат и ажурираат електронската листа на закажани прегледи и интервенции, а кои не го внеле податокот дека одредена медицинска опрема е во неисправна состојба веднаш по настапувањето на неисправноста согласно член 92-в став (7) од овој закон (член 186 став (1) точка 27) од овој закон);

8) не ги внесе во задолжителната евиденција на залихите на медицинските материјали во главното депо и во сите помошни депоа на лекови, а со цел точен увид во залихите на лекови со рок на траење, уништување на лекови со истечен рок на траење, навремено обезбедување на нови залихи и заштита на пациентите од аплицирање на неадекватни лекови, особено податоците за EАН (EAN-European Article Number) код на лекот, датум на производство на лекот и рок на траење на лекот, согласно член 92-г став (5) од овој закон;

9) не обезбеди и не организира во системот за финансиското книговодство да бидат контирани да бидат внесени и книжени во финансов налог сите материјални документи, а особено приемниците од добавувачи и преносниците од главното депо, интерните приемници по основ на преносницата и издатниците/листите на потрошени медицински материјали по пациенти и по здравствени работници и здравствени соработници од помошните депоа, нивелациите, повратниците, влезните и излезните фактури и изводите од буџетската сметка и од сопствената сметка согласно член 92-г став (7) од овој закон;

10) не постапува по наредби, упатства, планови и програми донесени од министерот за здравство со кои се наредува или забранува постапување во определена ситуација која има општо значење за извршување на законите и подзаконските прописи, се пропишува начинот на постапување во извршувањето на одделни одредби на законите и подзаконските прописи, односно се утврдуваат и се разработуваат одделни прашања за извршување на законите и подзаконските прописи за кои е потребно утврдување на рокови и динамика на нивно извршувањесоогласно член 104 став (6) од овој закон;

11) јавната здравствена установа која упатува здравствени работници и здравствени соработници на специјализација и супспецијализација не склучи договор со високообразовната установа на која се спроведува специјализацијата и супспецијализацијата, односно високообразовната установа на која се спроведува специјализацијата и супспецијализацијата не склучи договор со јавните здравствени установи кои упатуваат здравствени работници и здравствени соработници на специјализација и супспецијализација согласно член 140 став (4) од овој закон, во рок од еден месец од денот кога е донесен планот и програмата за специјализациите, односно супспецијализациите, а пред да бидат уплатени средствата од надоместокот;

12) високообразовната установа не склучи договор со јавните здравствени установи каде што се совладуваат и исполнуваат одделните вештини од планот и програмата за специјализациите, односно супспецијализациите со кој е предвидено распределување и уплата на 50% од средствата за надоместок за секој поединечен специјализант, односно супспецијализант за спроведување на неговата специјализација, односно супспецијализација согласно член 140 став (5) од овој закон во рок од два месеца од денот кога е донесен планот и програмата за специјализациите, односно супспецијализациите, а пред да бидат уплатени средствата од надоместокот од член 140 став (2) од овој закон согласно член 140 став (5) од овој закон (член 140 став (6) од овој закон);

13) високообразовната установа на која се спроведува специјализацијата и супспецијализацијата не склучи договор со менторот за исплата на надоместок во висина од 90% од средствата што високообразовната установа ги добива за секој

поединечен специјализант, односно супспецијализант што тој ментор го води, согласно член 140 став (7) од овој закон;

14) јавната здравствена установа каде што се совладуваат и исполнуваат одделните вештини од планот и програмата за специјализациите, односно супспецијализациите не склучи договор со едукаторот за исплата на надоместок во висина од 60% од средствата што јавната здравствена установа ги добива за секој поединечен специјализант, односно супспецијализант што тој едукатор го води, согласно член 140 став (8) од овој закон;

15) не организира и не обезбеди здравствениот работник, односно здравствениот соработник во текот на работното време на работното место да носи на видно место ознака во форма на картичка која содржи фотографија на здравствениот работник, односно здравствениот соработник, неговото лично име, работното место и здравствената установа во која работи согласно член 169 став (2) од овој закон;

16) не поведе дисциплинска постапка против здравствениот работник, односно здравствениот соработник кој не ја носи ознаката во форма на картичка која содржи фотографија на здравствениот работник, односно здравствениот соработник, неговото лично име, работното место и здравствената установа во која работи, во рок од седум дена од денот на дознавањето на причината за поведување на дисциплинска постапка, согласно член 169 став (2) од овој закон;

17) не му одговори на подносителот на претставката од член 193-а став (1) од овој закон за основаноста на претставката во рок од 15 дена од приемот на претставката согласно член 193-а став (6) од овој закон;

18) не формира комисија за водење на дисциплинска постапка за дисциплинскиот престап, не го извести подносителот на претставката од член 193-а став (1) од овој закон дека е формирана комисија во рок од три дена од денот на формирањето на комисијата и/или во рок од 15 дена од денот на започнување на постапката не донесе решение за изрекување на дисциплинска мерка за дисциплински престап, односно не достави примерок од решението за изрекување на дисциплинска мерка за дисциплински престап во рок од три дена од денот на донесувањето на решението, согласно членот 193-а ставовите (8) и (9) од овој закон;

19) не спроведе дисциплинска постапка против здравствениот работник за дисциплински престап согласно член 193-а став (13) од овој закон;

20) биде утврдено дека директорот, односно директорите на јавната здравствена установа не организираат и не обезбедуваат тековно прибирање и обработување на податоците потребни за мерење на клучните индикатори на постигнувањата и внесување на овие податоци во интегрираниот здравствен информатички систем најдоцна до петти секој месец за претходниот месец согласно член 239-б став (2) од овој закон или дека се внесени неточни и/или неверодостојни податоци потребни за мерење на клучните индикатори на постигнувањата (член 239-б став (3) од овој закон);

21) податоците потребни за мерење на клучните индикатори на постигнувањата се чуваат и обработуваат во интегрираниот здравствен информатички систем, спротивно на начинот утврден со прописите од областа на евиденциите во здравството и со овој закон (член 239-б став (4) од овој закон).

(4) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на здравствен работник со високо образование, односно на здравствен соработник со високо образование, ако:

1) не определи календар на активности однапред, најрано до петтиот ден во тековниот месец за следниот месец и не го достави до директорот на здравствената установа согласно член 39-а став (4) од овој закон;

2) не ги упатува пациентите што тој ги прегледал, односно врз кои извршил интервенција на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита за дополнителни специјалистичко-консултативни услуги преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции заради дијагностика и лекување на болестите и повредите и рехабилитација и не издава интерспецијалистички упат, специјалистичкоспецијалистички упат, упат за радиодијагностика и упат за лабораториски услуги согласно член 39-а став (5) од овој закон;

3) не ги упатува пациентите што тој ги прегледал, односно врз кои извршил интервенција за контролна специјалистичко-консултативните услуга преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции и не издава контролен упат согласно член 39-а став (6) од овој закон;

4) не ги упатува пациентите што тој ги прегледал, односно врз кои извршил интервенција на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита за болничко лекување во установата во која работи или за вршење на хируршка интервенција која тој ја извршува и не издава болнички упат и/или болнички упат за хируршки интервенции согласно член 39-а став (7) од овој закон.

5) во календарот на активности не определи термини за вршење на елективни хируршки интервенции согласно член 39-а став (9) од овој закон;

6) нема да го изврши прегледот во терминот закажан преку електронската листа на закажани прегледи и интервенции согласно член 39-б став (1) од овој закон;

7) основано и неоправдано упатил пациенти на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита за користење на медицинска опрема во спротивност со стручните упатства за медицина заснова на докази од член 27 став (1) од овој закон и протоколите од член 27 став (4) од овој закон (член 39-б од овој закон) и/или неосновано и неоправдано упатил пациентите на дијагностички процедури за радиолошка дијагностика со компјутерски томограф и магнетна резонанца во согласност со стручните упатства за медицина заснова на докази од член 27 став (1) од овој закон и протоколите од член 27 став (4) од овој закон, но во 20% од вкупниот број на упатувања за користење на медицинска опрема во текот на претходната година со спроведените испитувања е утврдено дека нема наод за болест и/или за повреда, освен доколку пациентот се упатува на дијагностички процедури за радиолошка дијагностика со компјутерски томограф и магнетна резонанца заради докажување дека нема наод за болест и/или повреда согласно стручните упатства за медицина заснова на докази (член 39-ј став (3) од овој закон);

8) продолжува, и покрај посетената обука согласно член 39-ј став (5) од овој закон и изречената дисциплинска мерка за дисциплински престап од член 39-ј став (8) од овој закон, да неосновано и неоправдано да упатува пациенти на секундарно и терцијарно ниво на здравствена заштита за користење на медицинска опрема во спротивност со стручните упатства за медицина заснова на докази од член 27 став (1) од овој закон и протоколите од член 27 став (4) од овој закон и/или ја продолжува праксата во текот на претходната година во 20% од вкупниот број на упатувања за користење на медицинска опрема, со спроведените испитувања да е утврдено дека нема наод за болест и/или за повреда, освен доколку пациентот се упатува на дијагностички процедури за радиолошка дијагностика со компјутерски томограф и магнетна резонанца заради докажување дека нема наод за болест и/или повреда согласно стручните упатства за медицина заснова на докази;

9) специјализантот, заради стекнување на практични стручни знаења и научни сознанија не поминува осум часа дневно во здравствената установа во која според програмата за специјализација се спроведуваат општиот, односно специјалниот дел од специјалистичкиот стаж согласно член 144-в ставови (1) и (4) од овој закон, односно специјализантот не поминува време за стручно усовршување за време на дежурство со кое се обезбедува непрекината 24-часовна здравствена дејност во јавната здравствена

установа во која се спроведува општиот, односно специјалниот турнус, еднаш во текот на секоја недела, односно четири пати во текот на секој месец, согласно член 144-в ставови (2) и (5) од овој закон а здравствената установа не му овозможи да го оствари правото на 24-часовен одмор во текот на следниот ден по денот на дежурството согласно член 144-в ставови (3) и (6) од овој закон;

10) Менторот и едукаторот со свој потпис и факсимил не потврдат дека специјализантската книшка и книгата за евиденција за спроведените постапки и интервенции се правилно и целосно пополнети и/или со свој потпис и факсимил потврдат неправилно и нецелосно пополнети специјализантската книшка и/или книгата за евиденција за спроведените постапки и интервенции согласно со член 144-а став (6) од овој закон;

11) специјализантот нема да го евидентира своето присуство преку системот за евиденција на работно време во здравствената установа во која се спроведува турнусот, согласно член 144-в став (11) од овој закон;

(5) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на министерот за здравство кога нема да го разреши директорот на јавната здравствена установа во случаите од членот 111 став (1) точки од 12 до 14 од овој закон и кога нема да организира објавување на податоците од спроведените анонимни анкети за задоволството на пациентите согласно член 239-ѓ став (2) од овој закон.